

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2019

Filip Magalhaes

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY

Ústav románských studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Filip Magalhes

**SLANG STUDENTŮ FILOZOFICKÝCH FAKULT
RIO DE JANEIRA**

**THE SLANG OF THE STUDENTS
OF THE FACULTIES OF ARTS OF RIO DE JANEIRO**

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jan Hricsina, PhD.

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu této práce, panu PhDr. Mgr. Janu Hricsinovi, Ph.D., za trpělivost, kterou se mnou musel mít, a hodnotné připomínky. Dále bych rád poděkoval paní Mgr. Petře Svobodové, PhD., jež mi poskytla na Bakalářském semináři řadu cenných rad. Dále bych chtěl poděkovat všem, kteří mě donutili tuto práci dokončit, a také všem anonymním dobrodincům, již mi pomohli vytvořit dotazník zahrnutý v této bakalářské práci.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného titulu.

V Praze dne 30. června 2019

.....

Podpis

Klíčová slova

Portugalský jazyk, studenti, slang, filozofická fakulta, Rio de Janeiro, dotazník, Brazílie.

Key words

Portuguese language, students, slang, Faculty of Arts, Rio de Janeiro, questionnaire, Brazil.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá výzkumem lingvistických specifíků slangu studentů filozofických fakult v Rio de Janeiru. Klíčové bude pochopení způsobu obohacování slovní zásoby daného slangu a přejímání jednotlivých slov. Důležitou součástí výzkumu bude průzkum mezi studenty provedený on-line formou, jehož vyhodnocení bude mít stěžejní úlohu, neboť o tomto tématu je nepatrný počet psaných knih.

Abstract

The main purpose of this bachelor thesis is the research of the linguistic specifics of the student's slang of Faculties of Arts in Rio de Janeiro. The understanding how to enrich the vocabulary of this slang and how it adopt it's specific words is crucial. An important part of the research will be an on-line survey among students, which will have a important role in this work, for there is only a small number of books focusing on this subject.

Obsah

1. ÚVOD.....	9
2. TEORETICKÁ ČÁST.....	11
2.1 Portugalština.....	11
2.1.1 Vývoj.....	11
2.1.2 Slovní zásoba.....	11
2.1.3 Přejímání slov z cizích jazyků.....	12
2.1.4 Portugalština v Brazílii.....	12
2.1.5 Vlivy na brazilskou portugalštinu.....	13
2.1.6 Markýz Pombal a vyhnání jezuitů.....	14
2.1.7 Inovativnost a archaičnost brazilské portugalštiny.....	15
2.1.8 Nová ortografická reforma.....	17
2.1.9 Odlišnosti v mluvě jednotlivých sociálních vrstev	17
2.2 Sociolingvistika a její pojmy.....	18
2.2.1 Slang.....	18
2.2.2 Studentský slang.....	21
2.2.2.1 Roviny studentského slangu.....	22
2.2.2.2 Vlastnosti studentského slangu.....	23
2.3 Slovtvorba v portugalštině.....	24
2.3.1 Derivace.....	24
2.3.1.1 Prefixální derivace.....	25
2.3.1.2 Sufixální derivace.....	25
2.3.1.2.1 Augmentativní sufixy.....	25
2.3.1.2.2 Deminutivní sufixy.....	26
2.3.1.3 Nocionální derivační přípony.....	26
2.3.1.3.1 Nominální sufixy.....	26
2.3.1.3.2 Verbální sufixy.....	27
2.3.1.3.3 Adverbiální sufixy.....	28
2.3.1.4 Jiné druhy odvození.....	28
2.3.1.4.1 Parasyntatická derivace.....	28
2.3.1.4.2 Regresivní derivace.....	28
2.3.1.4.3 Nepravá derivace.....	28

2.3.2 Kompozice.....	29
2.3.3 Abreviace.....	29
3. PRAKTICKÁ ČÁST.....	31
3.1 Metodologie průzkumu.....	31
3.2 Zjištění.....	32
3.3 Slovtvorba.....	33
4. ZÁVĚR.....	34
5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	36
Příloha 1.....	39
Příloha 2.....	44

1. ÚVOD

Tak, jako mají čeští studenti slova, které používají výhradně oni, tak mají svůj slang i studenti filozofických fakult po celém Rio de Janeiru. Tato bakalářská práce se zaměří na řeč, kterou používají při komunikaci mezi sebou.

Osobně považuji za velice zajímavé, jak se jeden a ten samý jazyk může měnit v závislosti na tom, kým a kde je používán. Například vulgární latina se nakonec přeměnila na dnešní moderní románské jazyky, které jsou mnohdy mezi sebou vzájemně nesrozumitelné. Zvláštní je, že většinou koexistuje vedle sebe více variant jazyka a běžný člověk rozumí více než jedné. Spisovný jazyk používá třeba při komunikaci s úřady či psaní diplomové práce, hovorový jazyk s kamarády a blízkými a slang pouze s vybranou skupinou obyvatelstva.

Práce osvětlí, co je slang a jak se liší od jiných nespisovných útvarů. Bude si potřeba ujasnit, jaký slovotvorný proces je nejčastějším ve tvoření slangu.

Mou motivací k psaní této práce je má vlastní zkušenost na Filozofické fakultě v portugalské Coimbre, ve které jsem strávil necelých šest měsíců v rámci studijního programu Erasmus. Občas se mi stalo, že jsem místním studentům nerozuměl nějaké slovo a celý kontext věty jsem pochopil až po optání se nebo nalezení významu daného slova na internetu. Vždy mě zajímal způsob tvoření slov, původ cizích výrazů a zvláště slangové výrazy, proto mě napadlo, že bych mohl tuto oblast, o které nejsou téměř žádné psané knihy, více probádat.

Původně jsem chtěl provést komparaci slangů filozofických fakult Coimby a brazilského Rio de Janeira, avšak pro pramalou odezvu z portugalské strany jsem musel od tohoto záměru opustit. Rozhodl jsem tedy, že se omezím pouze na analýzu slangu studentů filozofických fakult v Rio de Janeiru, ve kterém jsem jako dítě bydlel a některá slova jsem občas slýchal.

K analýze mi dopomůže vlastní výzkum, který oslovení účastníci v minimálním počtu padesáti lidí vyplní v podobě online dotazníků a který obsahuje sto slov. Respondenti budou muset též vyplnit několik osobních otázek, například věk, místo původu a pohlaví.

V této práci bude klíčové specifické osamostatnění a vysvětlení pojmu „studentský slang“, tedy jeho charakteristické znaky, způsob tvoření a vlivy, kterými působí na spisovný jazyk, a naopak jak spisovný jazyk ovlivňuje studentský slang.

V příštích kapitolách budou představeny dílčí slovtvorné postupy, při nichž vznikají slangové výrazy. Základní schéma bude vycházet z tradiční Hubáčkovy klasifikace transformačních (derivace, kompozice, abreviace apod.) postupů.

Součástí této bakalářské práce jsou i přílohy, ve kterých jsou k nahlédnutí vzory použitých dotazníků.

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak studenti dvou riodejaneirských fakult tvoří nová slova. Vytváří stále nová, nebo se vrací k archaismům? Mají svůj specifický slang, nebo mluví v souladu se svým okolím? A jsou ve své mluvě jednotní, nebo se může stát, že každý kolektiv používá své vlastní výrazy?

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Portugalština

Portugalština je sedmým nejrozšířenějším jazykem na světě (Summary by language size, 2019). Je úředním jazykem v Portugalsku, Brazílii, Angole, Mosambiku, Kapverdách, Svatém Tomáši a Princově ostrově, Rovníkové Guineji, Guineji-Bissau, Východním Timoru a ve zvláštní správní oblasti Čínské lidové republiky Macao, přičemž nejvíce rodilých mluvčích žije v Brazílii, kde jich je podle odhadů více než 210 milionů (Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística, 2018).

2.1.1 Vývoj

Portugalský jazyk prošel, jako každá jiná řeč, vývojem, během kterého přejal slova z jiných jazyků. V portugalském případě bylo obohacování slovní zásoby hojně díky zámořským objevům a stykům s novými kulturami, ale i snahou odlišit se od sousedních Španělů, kupříkladu rozšířením znělé uvulární frikativy pod francouzským vlivem namísto alveolární frikativy na většině portugalského území. Aniceto dos Reis Gonçalves Viana k tomuto fenoménu v roce 1903 napsal, že se postupně rozšiřuje po všech městech, ačkoliv o 20 let dříve tvrdil, že se jedná o individuální variantu (Teyssier, 2014, s. 54).

Bylo by však nemožné, aby staletí sousedství nepoznamenala portugalský jazyk, a tak například z *cavaleiro* vznikl *cavalheiro* (z původního kastilského slova *cavallero*, dnes *caballero*) (Teyssier, 2014, s. 59). Dalším aspektem je i to, že Portugalsko bylo mezi lety 1580 a 1640 v personální unii pod Španělskem. Španělština se stala druhým jazykem portugalským elit i významných spisovatelů, čímž se vytvořil iberský bilingvismus, který do portugalštiny přinesl nová slova, například *bobo* nebo *granizo* (krupobití) (Hricsina, 2014, s. 172).

2.1.2 Slovní zásoba

Většina slovní zásoby portugalského jazyka má kořeny v latině, což je odkazem na období římské nadvlády. Některé latinské výrazy přešly do portugalštiny přímo (například *pōrta* → *porta* - dveře, brána), jiné s jistými fonetickými změnami (například *filius* → *filho* - syn. V

tomto případě proběhla palatalizace, neboli změkčení intervokálního /l/, a změna koncovky) (Teyssier, 2014, s. 12). Zajímavý je fenomén portugalských dubletů z období humanistické renesance, během kterého se projevuje tendence vytvářet latinizované výrazy, které s sebou přinesly například návrat intervokálních /l/ a /n/, jež galicijsko-portugalský jazyk potlačil. Vznikly tak zajímavé dublety jako dorido/dolorido, soante/sonante nebo paço/palácio.

2.1.3 Přejímání slov z cizích jazyků

Některé latinizované výrazy úspěšně vytlačily původní výrazy, například *digno* nahradilo *dino*, zatímco jiné pokusy se buď neuplatnily (*nocte* namísto *noite* nebo *oclhos* namísto *olhos*), nebo byly od počátku založeny na chybných předpokladech, jako v případě snahy Andrého de Resende substituovat arabismus *até* slovem *hacte* v domnění, že se jedná o odvozeninu latinského výrazu *hac tenus* (Teyssier, 2014, s. 57-58).

Je však potřeba upozornit na to, že u některých slov byl pád intervokálních konsonantů konečný, neboť se odehrál již v 10. století. Například slovo *quente* (z latinského *calente* – teplý) pochází z původní portugalské slovní zásoby, zatímco výraz *calor* (z latinského *calore* – horko) se do portugalského dostal později, intervokální konsonant /l/ tak zůstal zachován (Hricsina, 2015, s. 20).

Portugalská slovní zásoba je tvořena i z keltských základů, jako například u slova *cavalo* (kůň; do portugalského ale přešlo skrze latinu) (Hauy, 2008, s. 28); germánských: *guerra* (válka), *rico* (bohatý) (Hauy, 2008, s. 30) či arabských: *alface* (hlávkový salát), *javali* (kanec) (Hauy, 2008, s. 31). Zámořské objevy pak do portugalského přinesly i perská, čínská nebo malajská slova.

2.1.4 Portugalština v Brazílii

Takzvaná „Língua de Camões“ dorazila i s portugalskými objeviteli vedenými Pedrem Álvarem Cabralem do Země svatého Kříže, později nazvané Brazílie. V té době ještě neměla portugalská kodifikovaná ortografie, jak si lze povšimnout v Dopise králi Manuelovi o objevení Brazílie od písaře vrchního kapitána flotily, který se jmenoval Pero Vaz de Caminha.

Některá slova v originálním textu existují ve více variantách, jako například *nom/nõ* (não), *vergonha/verginha*, *capitam/capitã* (capitão) či *hua/huua* (uma).

Úryvek z originálního textu:

*„mostraranhes huu carn.ro **nom** fizeram delemençam. mostraranhes huua ga casy aviam medo dela e **nõ** queriam poer a mão e depois a tomaram coma espantados / deranhles aly de comer pam e pescado cozido, confej tos fartees mel e figos pasados **nõ** quiseram comer daquilo casy nada e alguuacoussa se a prouauam lamçauamna logo fora“*

Úryvek z přepisu do moderní portugalštiny:

„Mostraram-lhes um carneiro: não fizeram caso. Mostraram-lhes uma galinha, quase tiveram medo dela: não lhe queriam pôr a mão; e depois a tomaram como que espantados. Deram-lhes ali de comer: pão e peixe cozido, confeitos, fartéis, mel e figos passados. Não quiseram comer quase nada daquilo; e, se alguma coisa provaram, logo a lançaramfora.“

(Caminha, 1500, s. 5)

2.1.5 Vlivy na brazilskou portugalštinu

Portugalský jazyk se příchodem do Ameriky dostal okamžitě do styku s domorodými indiánskými řečmi, a později i s africkými jazyky dovezených otroků a s italštinou, němčinou či holandštinou, které se na území Brazílie začaly uplatňovat po vlnách dalších evropských kolonistů (Lima a Salomão, 2013, s. 104). Tyto vlivy začaly vytvářet variantu portugalštinu odlišné od jazykového standardu v Evropě.

Z indiánských řečí nejvíce ovlivnila portugalštinu rodina tupíjských jazyků, zvláště pak skupina tupí-guaraní, která do slovní zásoby přispěla například slovy *caju* (kešu), *piranha* (piraňa) nebo *abacaxi* (ananas) (Hauy, 2008, s. 296). Z afrických vlivů je nejmarkantnější působení jorubštiny a kimbundu, viz *farofa* (pražená manioková mouka) či *moleque* (kluk; spratek) (Lima a Salomão, 2013, s. 105). Otroci dovážení z Afriky se ale snažili portugalsky

naučit, poněvadž pro vzájemnou nesrozumitelnost afrických jazyků sloužila řeč otrokářů jako *lingua franca*, tedy obecný dorozumívací jazyk (Hricsina, 2015, s. 174).

V raných dobách kolonizace portugalština koexistovala s četnými indiánskými a africkými jazyky, což vytvářelo prostředí pro multilingvní společnost. Následný úpadek domorodých řečí zapříčinilo několik faktorů. Jednak to bylo vraždění indiánů, kdy mnohdy došlo k zabití všech rodilých mluvčích jazyka, který neměl písemnou podobu, a proto došlo k jeho úplnému vymření bez jakýchkoli pozůstatků o jeho existenci (Lima a Salomão, 2013, s. 108).

Jedním ze známějších případů útoku proti indiánům je situace po uzavření Madridské úmluvy v roce 1750, kdy Španělsko a Portugalsko uznaly konstantní porušování smlouvy z Tordesillas o rozdělení světa a nerespektování společných hranic, které ale bylo mnohdy složité dodržovat pro jejich nejednoznačnost. V Madridu se obě mocnosti dohodly na výměně Portugalskem ovládané Colônia do Sacramento za, mimo jiné, jezuitské redukce Sete Povos das Missões v Paraguayi na španělském území. Poté došlo k vyvraždění indiánů, kteří misie odmítli opustit (Ilari a Basso, 2009, s. 44).

2.1.6 Markýz Pombal a vyhnání jezuitů

Dalším důvodem pádu indiánských jazyků byly osvícenské reformy markýze Pombala, vlastním jménem Sebastião José de Carvalho e Melo, prvního ministra krále Josefa I. Ačkoliv některé indiánské jazyky dokázaly během koloniálního období přežít a jejich důležitost dokonce podtrhuje množství vydaných děl, které pojednávají o jejich lexikálním přínosu, například kniha Josého de Anchiety *A Arte Grammatica da Lingoa mais falada na Costa do Brasil* z roku 1595 nebo gramatika *Arte y Vocabulario de la Lengua Guarani* z roku 1640, již napsal peruánský jezuita Antonio Ruiz de Montoya, stala se portugalština do konce 18. století převažujícím jazykem (Spina, 2008, s. 297).

Důležité je však zmínit, že tupíjština v této době nebyla mrtvým, neboť se stále vyskytovala na venkově a v severních regionech (Spina, 2008, s. 296). Markýz Pombal však zakázal používání indiánských jazyků na brazilském území, čímž odklidil portugalštině z cesty její konkurenty a současně ji ustanovil jedinou oficiální řečí. Kromě toho pomohly portugalštině i masy imigrantů z Portugalska, které lákala vidina zlata v Minas Gerais, a vyhnání jezuitů,

čímž *língua geral* (zjednodušená tupíjština) ztratila své ochránce (Boas a Hunhoff, 2014, s. 8). Na rozdíl od Paula Teyssiera, který tvrdí, že portugálštinu se kolonizátorům a římskokatolické církvi podařilo přirozeně implementovat jako náhradu za indiánské jazyky, se proto brazilská lingvistka Bethania Mariani domnívá, že se tak stalo jen díky zásahům shora, tedy opatřením portugalského státu (Mariani, 2004, s. 96).

Někteří historici se přou, zdali tato Pombalova opatření nezničila unikátní možnost, aby Brazílie byla bilingvní země podobně, jako například Kapverdy, kde se kromě portugálštiny uplatňuje i krioulský jazyk „língua kabuverdianu“. Jedná se o řeč, která má devět variant, jež jsou pro portugalského mluvčího nesrozumitelné. Proto není nejšťastnějším řešením, když někteří lingvisté nazývají tuto kreolštinu například výrazy „português cabo-verdiano“ nebo „crioulo aportuguesado“, které použil Carlos Alberto Delgado ve své knize *Crioulo de Cabo Verde* (Delgado, 2008, s. 97-100).

Místo toho byla v Brazílii upřednostněna portugálština, aby odlišila vládnoucí vrstvy od méně významných společenských tříd. To ale neznamená, jak bylo popsáno výše, že by se stala imunní vůči cizím vlivům. Výsledný produkt je tak více skutečně brazilským, než lusitánským (Lima a Salomão, 2013, s. 111).

2.1.7 Inovativnost a archaičnost brazilské portugálštiny

Zajímavostí, že ona brazilská portugálština je v některých ohledech konzervativnější než její evropská varianta a zachovává si řadu prvků portugálštiny 18. století (Hricsina, 2015, s. 179). Jedněmi z mnoha příkladů je umístění nepřízvučných zájmen na proklitické pozici (Raúl se sentou), zatímco evropská portugálština upřednostňuje pozici enklitickou (Raúl sentou-se), nebo častější využívání gerundia (Brazilci říkají „estou bebendo uma cerveja“, Portugalci „estou a beber uma cerveja“). Na druhé straně je inovativnější například v povinném užívání osob kvůli zjednodušení řeči (sloveso *fala* – váže se ke 2. nebo 3. osobě?), nedodržením shody v čísle (*vambora meus amigo*) nebo tím, že původně předmětová zájmena mají i další funkce (*veja ele*).

Na rozdíly mezi evropskou a brazilskou portugálštinou upozornil už například Frei Luís do Monte Carmelo ve svém díle *Compendio de Orthographia* z roku 1767. Všimá si v něm

například, že Brazilci ve výslovnosti nerozlišují mezi otevřenými a zavřenými vokály, čímž nedochází k redukci pretonických samohlásek (Boas a Hunhoff, 2014, s. 8). Další autoři, zejména D. Jerónimo Contador de Argote a Jerónimo Soares Barbosa, pozorují i výběr odlišného lexika, zvýšení atonického vokálu /e/ na /i/ (*menino* přečtou Brazilci jako [mininu]) či nepřítomnost palatalizace sykavek /s/ a /z/ v implozivní pozici (*casas* se vyslovuje [kazas]) (Hricsina, 2015, s. 175).

Výjimkou je město Rio de Janeiro a okolí, kde k jejich palatalizaci dochází, což je nejspíš dáno příchodem portugalského královského dvora v roce 1808 během napoleonských válek. Obyvatelé tohoto města se v té době snažili napodobovat palatalizovanou artikulaci dvořanů, neboť ji považovali za prestižnější (Hricsina, 2015, s. 176). Teysier toto období nazývá „relusitanização“ (Teyssier, 2014, s. 66).

Některé změny, které ovlivnily evropskou portugalsčinu, její brazilskou variantu nezasáhly. V určitých ohledech je tak výslovnost brazilské portugalsčiny podobná stavu, který panoval v Portugalsku v první polovině 18. století. Jedná se především o absenci redukce pretonických vokálů /a/ a /o/ (*cadeira* jako [kadejra]; *chorar* jako [ʃora(ɦ)]). Jak si lze povšimnout ve fonetické transkripci slovesa *chorar*, finální konsonant v implozivní pozici má v hovorové mluvě tendenci odpadávat (Hricsina, 2015, s. 177). Během svého dvanáctiletého pobytu v Brazílii jsem nezaznamenal, že by mluvčí v Rio de Janeiru měli hlubší snahu zabránit pádu tohoto konsonantu zřetelnějším vyslovováním, naopak je jeho správná artikulace v implozivní pozici spíše výjimečná a používá se pouze při potřebě dané slovo zdůraznit.

Zajímavé je také odpadávání slabik, jev, který v brazilské portugalsčině nenalezneme – ale naopak vkládání vokálu /i/ ano (*admirar* přečtou [adzimira(ɦ)]). Portugalci například často v nedbalé mluvě vyslovují adjektivum *possível* jako [psiveɫ], zatímco Brazilci [posivew] (Hricsina, 2015, s. 177). Mezi žáky Colégio São Paulo ve městě Teresópolis ve státě Rio de Janeiro, v němž jsem studoval, jsem podobný trend zaslechl také (kupříkladu sloveso *passar* vyslovovali [p'sia] namísto [pasia(ɦ)]), otázkou však zůstává, zda tato artikulace, převážně myšlena v žertu, má vůbec nějakou hypotetickou naději na rozšíření mezi Brazilci.

2.1.8 Nová ortografická reforma

Historicky byl v Brazílii odlišný pravopis než v Portugalsku, viz *acção/ação* nebo *optimismo/otimismo*. V obou zemích se však tato slova vyslovovala stejně, v Portugalsku se tak ve psané variantě objevovala tichá písmena, respektive tiché konsonanty. Takzvaná Nová dohoda o portugalském pravopisu tak rozhodla o změně zápisu, pokud se v souhláskových skupinách *cc*, *cç*, *ct*, *pc*, *pç* a *pt* jedna z konsonant už nevyslovuje. Pokud dochází k plné artikulaci obou souhlásek, zápis se nemění: *intelectual*, *eucalipto*, *convicção*. Některá slova se ale stále vyslovují odlišně, proto dohoda umožnila existenci odlišné zápisy (v Portugalsku *facto* (*fato* znamená oblek), *contacto*, *decepcionar*, *recepção*, *desinfecção*; v Brazílii *fato*, *contato*, *decepcionar*, *recepção*, *desinfecção*). U slovesa *charakterizovat* pak lze použít obě varianty: *caracterizar* i *caraterizar* (Guia Prático do Acordo Ortográfico, 2012, s. 17-20).

2.1.9 Odlišnosti v mluvě jednotlivých sociálních vrstev

Jak uvádí Teyssier, i přes svou obrovskou rozlohu nevykazuje Brazílie dialektální rozrůzněnost. Upozorňuje na fakt, že rozdíly v řeči mezi kultivovaným mužem a jeho negramotným sousedem jsou větší, než odlišnosti v mluvě mezi dvěma Brazilci ze stejné sociální vrstvy, ale ze dvou od sebe vzdálených regionů (Teyssier, 2014, s. 65).

Teyssier tak poukazuje na to, že na určitém, nepříliš rozlehlém místě často koexistují dvě až tři varianty toho samého jazyka. Zprvce se jedná o řeč vzdělaných lidí, dále o její vulgární variantu méně vzdělaných městských vrstev, a nakonec jazyk venkovanů. Zároveň ovšem zdůrazňuje, že se prozatím jedná o nepříliš probádané pole, jemuž je potřeba věnovat větší pozornost (Teyssier, 2014, s. 65).

Co se týče přijímání nových slov z cizích jazyků, už jsme si ukázali, že portugalština během svého vývoje obohacovala svou slovní zásobu o výrazy z mnoha řečí. Kromě sousední španělštiny, respektive kastilštiny, šlo díky objevným plavbám a otrokářství i o jazyky americké, africké a asijské. Od 18. století pak evropská varianta přijímala obzvláště francouzská slova, z nichž některá se uchytila i v Brazílii. Dnes tak existují ta, jež se plně přizpůsobila portugalské gramatice, například *chaminé* (komín), *passaporte* (pas) nebo

emoção (emoce), ale i další, která se adaptovala jen částečně, například *cliché* (klišé) (Hricsina, 2015, s. 172).

V současné době je jazykem, který do portugalštiny přispívá nejvíce novými slovy, jednoznačně angličtina, dnes obzvláště její americká varianta. Jedná se o především o technické či sportovní termíny, z nichž některé se plně přizpůsobily portugalskému pravopisu, jiné částečně a další vůbec (zůstaly ve své původní podobě). Portugalština tak přejala například *computador* (počítač), *futebol* (fotbal) nebo *know-how*. Mnohdy si také vytvořila takzvané kalky, tedy slova vytvořená z domácích prvků, ale podle modelu slov z angličtiny, viz *ar condicionado* (z *air condition* – klimatizace) či *supermercado* (z *supermarket*, výrazu, který máme v češtině v nepozměněné podobě) (Hricsina, 2015, s. 172).

Protože je angličtina světovým jazykem, který převládá na internetu, ve filmovém průmyslu, v počítačových hrách i v technikáliích, je zřejmé, že konstantě ovlivňuje mladou generaci. Slova, která nemají portugalský ekvivalent, používají zcela běžně, aniž by existovala snaha o zavedení plnohodnotných náhrad. V minulosti ale probíhaly snahy o purifikaci portugalského jazyka a odstranění “barbarismů”. Tak například slovo *derby* je prý možné klidně nahradit slovy *corrida de cavalos* nebo *concurso hípico*, neboť “*Aquela designação inglesa nada significa para nós*” (Costa, 1990, s. 59).

2.2 Sociolingvistika a její pojmy

2.2.1 Slang

Slang je nespisovný jazykový útvar, který se od spisovné varianty řeči liší především ve slovní zásobě. Je charakteristický pro určitou skupinu obyvatelstva, ať už se jedná o mluvu studentů nebo například policistů, přičemž mnohdy se slangy liší místo od místa. Čím větší je pocit je pocit jednoty, který váže členy určité menší skupiny, tím více slangových výrazů slouží jako identifikační prvek rozlišující řečníky ve společnosti. Brazílský lingvista Dino Preti rozděluje slang do dvou skupin: slang určité skupiny a slang obecný. Druhý jmenovaný přispívá výrazy do slovní zásoby všech nebo alespoň většiny obyvatelstva, čímž ale ztrácí svůj ohraničený charakter (Preti, 1984, s. 3). To je ale naprosto přirozené, neboť živé jazyky se neustále vyvíjí a proměňují, čímž se odlišují od umělých řečí (Hricsina, 2015, s. 18).

Živé jazyky reagují na změny a nové skutečnosti, které přichází do společnosti. Když se objeví dosud neznámý fenomén, je potřeba jej nějak pojmenovat, ať už vymyslet nové slovo, či přijmout jeho ekvivalent z cizího jazyka. Český lingvista Jan Hricsina rozděluje příčiny jazykových změn do dvou kategorií: vnější a vnitřní (Hricsina, 2015, s. 22).

Vnější příčiny mohou být společenské, kdy Hricsina uvádí jako příklad palatalizaci implozivního /s/, které se tak začalo vyslovovat jako neznělá postalveolární frikativa [ʃ] po portugalském území a ve městě Rio de Janeiro a jeho okolí (Hricsina, 2015, s. 22). Jako vnější společenská příčina může být považováno přechod některých slangových výrazů do spisovné řeči, což může být v dnešní době urychleno prostřednictvím médií, kam jsou k rozhovorům zváni různí influenceři, youtubeři či rapperi, kteří se zde vyjadřují neformálně.

Další vnější příčinou je, jak již bylo zmíněno, vliv cizích jazyků. Nejnáchylnější k ovlivnění je slovní zásoba, zvláště u nově objevených jevů a věcí. Mnohdy se mění i výslovnost, například nahrazení znělé glotální frikativy [h] znělou alveolární aproximantou [ɹ] v dialektu caipira, jímž se mluví ve státě São Paulo a v některých oblastech států Minas Gerais, Mato Grosso do Sul, Goiás a Paraná (Zampaulo, 2019, s. 143). Ač si přes podobnost s anglickým /r/ může posluchač myslet, že se do caipiry dostala alveolární aproximanta z angličtiny, spíše se tak stalo přičiněním indiánských řečí, které neznaly silné nebo vibrující /r/ (Amaral, 1982, s. 48).

Poslední vnější příčinou, o níž hovoří Hricsina, je vliv psychologie uživatelů jazyka. V podstatě jde o to, že jediný uživatel ve své mluvě něčím vybočí oproti všeobecnému úzu. Ostatním mluvčím se může novinka zalíbit a začnou ji používat také. Nakonec se může šířit napříč obyvatelstvem celé země nebo alespoň některého jejího regionu (Hricsina, 2015, s. 24).

Hricsina uvádí i vnitřní příčiny jazykových změn. Také ty se podílejí na vytváření hovorových a slangových výrazů. Jde například o snahu používat expresivnější výrazy, které postupem času nahradí standardní výraz. K tomu si mohou mluvčí vypomoci i deminutivy či augmentativy (z dotazníku zpracovaného pro tuto bakalářskou práci vyplývá, že místo slova *amor* (láska, miláček) používají studenti riodejaneirských filozofických fakult například výraz *mozão* zakončené typickou augmentativní koncovkou -ão, který byl zároveň vytvořený

aferezí, tedy odštěpením počáteční hlásky a-, a apokopou konečné hlásky /r/ ve slově *amor*, která se v hovorové brazilské portugalštině v této pozici nevyslovuje).

S jednou vnitřní příčinou přišel francouzský lingvista André Martinet, podle něhož existuje i snaha uživatelů pravděpodobně všech světových jazyků o zjednodušování mluveného projevu, což se projevuje abreviací některých tvarů a úspornějším vyjadřováním. Podle mého názoru to může být do jisté míry dáno i textovými zprávami a komunikací na sociálních sítích, kdy pisatelé mnohdy nemají čas nebo trpělivost psát delší slova, a tak je nahrazují zkratkami, často anglickými (*vc – você, kd – cadê; lol – z anglického laughing out loud (směji se nahlas), omg – z anglického oh my God (ach můj Bože)*). Ty pak někteří uživatelé používají i v mluvené řeči (zmíněné *lol* a *omg* jsou hojně rozšířené v mluvě českých mladých lidí). U portugalské abreviace uvádí Hricsina jako příklady slova *coelho* (králík), *coentro* (koriandr) a *falar* (mluvit), které vznikly z latinských *cunīculus, coriandrum* a *fābulāre* (Hricsina, 2015, s. 24). Martinetově teorii oponuje český lingvista Karel Horálek, který tvrdí, že úspora je možná žádoucí z pohledu mluvčího, nikoliv však z pohledu posluchače. Pokud totiž slyší příliš mnoho abreviací a dalších zjednodušujících tendencí, musí se více soustředit na obsah sdělení, jinak mu unikne jeho smysl (Hricsina, 2015, s. 24-25).

V rozhovoru pro časopis o vědě a kultuře *Superinteressante* Preti prohlásil, že v Brazílii trpí slang etiketizací za „bastardího syna spisovného jazyka“ či „dvojčete sprostého slova“. S tímto nálepkováním nesouhlasí, tvrdí, že velká část slangových výrazů má naději spisovný jazyk ovlivnit, čímž mu prospívá. S jeho názorem se shoduje profesor lingvistiky Carlos Eduardo Uchôa z Federální univerzity Fluminense. „Musíme se oprostít od myšlenky, že slang ochuzuje portugalštinu. Naopak ji oživuje,“ uvedl Uchôa pro časopis *Superinteressante* (*Superinterassante*, 1996).

Autor článku, Cássio Schubsky, v textu upozorňuje na jeden případ, který se odehrál v roce 1959 a na nějž upozornily noviny *Correio da Manhã*. Jistý odsouzenec, Zé da Ilha, vypovídal způsobem, kvůli kterému musel soudce přivolat „překladaatele“ z kriminálního prostředí, aby celé sdělení uvedl na pravou míru (*O Pitoresco na Justiça*, 1959). Podívejme se na část výpovědi:

„Seu doutor, o patuá é o seguinte: depois de um gelo da coitadinha, resolvi esquiar e caçar outra cabrocha. Plantado como um poste na quebrada da rua, veio uma pára-

queda se abrindo. Eu dei a dica, ela bolou...chutei. Ela bronquiou, mas foi na despista, porque, vivaldina, tinha se adernado e visto que o cargueiro estava lhe comboiando. Morando na jogada, o Zezinho aqui ficou ao largo. Procurei engrupir o pagante, mas recebi um cataplum. Aí, dei-lhe um bico com o pisante na altura da dobradiça. Ele se coçou, sacou a máquina e queimou duas espoletas. Papai, rápido, virou pulga e fez Dunquerque.“

„Překladatael“ předložil následující osvětlení:

„Seu doutor, a conversa é a seguinte: depois que fui abandonado por minha companheira, resolvi procurar uma outra. Parado na esquina, aproximou-se uma morena faceira. Eu a olhei, ela correspondeu...eu insisti. Ela achou ruim, mas foi para disfarçar, porque, muito esperta, havia olhado de lado e vira que o seu companheiro a estava seguindo. Percebendo tudo, fiquei de longe. Procurei enganar o malandro, mas, inesperadamente, fui agredido. Aí, dei-lhe um chute na altura do joelho. Ele procurou a arma, sacou-a e deu dois tiros. Eu, rápido, pulei e fugi.“

Je zcela zřejmé, že soudce, který se nepohybuje v podsvětí, neměl sebemenší šanci rozluštit delikventovu výpověď. Zadržžený pachatel použil příliš mnoho slangových výrazů hraničí s argotem, jež jsou dosti specifické. Obsah tohoto sdělení už hraničí s argotem, což je řeč používaná kriminálníky za účelem utajení smyslu některých výrazů, dokud nejsou dešifrovány, přičemž pak mnohdy přejdou do běžného slovníku hovorového jazyka. V češtině se tak stalo například s nespisovným slovesem (*v*)*odprejsknout* (Bunkač, bunkel, basa, 1925, s. 72-74).

2.2.2 Studentský slang

Studenti, ať už se jedná o české, portugalské nebo brazilské, nemusí své slangové výrazy skrývat, protože jim za ně nehrozí trestní stíhání. Podívejme se na Hubáčkovu definici slangu:

„Slang je svébytná součást národního jazyka, jež má podobu nespisovné vrstvy speciálních pojmenování realizované v běžném (nejčastěji polooficiálním a neoficiálním) dorozumívacím styku lidí vázaných stejným pracovním prostředím nebo

stejnou sférou zájmů a sloužící jednak specifickým potřebám jazykové komunikace, jednak jako prostředek vyjádření příslušnosti k prostředí či k zájmové sféře.“

(Hubáček, 1981, s. 18)

2.2.2.1 Roviny studentského slangu

Ke studentskému slangu existují dvě roviny, které je třeba zkoumat. Zaprvé v širším smyslu, tedy jako lexikální vrstvu nespisovných výrazů, jež studenti používají v běžné komunikaci, a zadruhé v užším smyslu, tedy jako lexikální vrstvu nespisovných výrazů, které se vztahují přímo ke studiu a studentskému prostředí (Báča, 1985, s. 78). Český lingvista Milan Báča dále rozlišuje čtyři druhy výraziva.

- Výrazivo interslangové je slovní zásoba vzniklá mimo studentské prostředí, jež ale pronikla ke studentům, kteří ji aktivně využívají. Báča uvádí jako příklad *vědárnu*, tedy zkratku pro vědeckou knihovnu.
- Výrazivo s platností obecně studentského slangu se vyskytuje mezi všemi studenty, neohledně na obor a školu. Jako příklady mohou posloužit *šprtat* (těžce studovat), *vyletět* (nezvládnout nějaký předmět či zkoušku), *střílet* (tipovat odpovědi) *seminárka* (seminární práce). V portugalštině (na základě dotazníku) by se mohlo jednat o slova *calouro* (nově příchozí student, ne nutně student prvního ročníku), *bombar* (nezvládnout nějaký předmět či zkoušku) nebo *turista* (nepříliš pilný student, který často opisuje a nechodí do školy).
- Výrazivo s platností speciálně studentského slangu, které se vyskytuje jen na určitých oborech. Tato skupina téměř výhradně pojmenovává pouze jednotlivé předměty a disciplíny daného oboru, má tedy co do početnosti malé zastoupení. Na oboru Portugalistika na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy by se mohlo jednat o *normativku* (Normativní mluvnice), na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy jsem zaznamenal *polmysš* (Dějiny politického myšlení) u studentů oboru Politologie a mezinárodní vztahy. V žádném případě se nejedná o slova, která by se přenášela mimo své specifické prostředí, jsou proto velmi omezená.

- Výrazivo s určitou lokální platností se uplatňuje v rámci celých fakult či škol, je však lokálně omezeno. Je pak srozumitelné pouze studentům a mnohdy i pedagogům dané fakulty či školy. Jako příklad bych mohl uvést *bazén*. Tak se označuje aula Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

(Báča, 1985, s. 79)

Při výzkumu studentského slangu, ať už z jakéholi roviny a výraziva, je potřeba se opírat o nashromážděný materiál získaný během výzkumu. V případě této bakalářské práce jde o průzkumný dotazník mezi studenty filozofických fakult v Rio de Janeiru, protože, jak již bylo výše/níže zmíněno, odpovědi Portugalců se nepodařilo získat ve větším množství a protože by téma bylo příliš obsáhlé pro bakalářskou práci.

V dotazníku se dbalo i na mé osobní zkušenosti a odposlechy. U každé otázky na slangový výraz jsem předpokládal jistou odpověď, tedy slovo, které jsem znal, slyšel i aktivně používal. Mnohdy se však můj předpoklad nevyplnil, což lze vysvětlit několika faktory. Je možné, že se daný výraz již nepoužívá a vymřel. Tuto hypotézu ale nepovažuji za příliš pravděpodobnou. Blíže pravdě je nejspíše skutečnost, že jsem se nepohyboval mezi studenty filozofických fakult v Riu a proto jsem některé jimi používané slangové výrazy nepochytil a používal jiné.

2.2.2.2 Vlastnosti studentského slangu

Báča upozorňuje, že vysokoškolské studentské prostředí uzavřené. Je tedy náchylné nejen k pronikání cizích slangových výrazů, jak jsme si vysvětlili u interslangového výraziva, a zároveň neinklinuje k utajování jednotlivých slov, zvláště ne v době různých influencerů a youtuberů, kteří mohou být současně i univerzitními studenty. Studentský milieu je dále věkově homogenní a nikdo tak nezajišťuje pokračující tradici tohoto dynamického slangu, pokud se nějaký výraz nedostane do širšího povědomí zbytkového obyvatelstva. Příslušníci této společenské skupiny se obměňují velice rychle, protože studium není celoživotní dráhou drtivě většiny lidí, čímž se liší od profesních, zájmových i kriminálních skupin (Báča, 1985, s. 83-84).

Dalšími vlastnostmi studentského slangu je jeho hravost, sklon k nadsázce a odmítání konvencí a škrobenosti. Důležitým aspektem je i míšení lidí z odlišných prostředí, přičemž každý si s sebou přináší výrazy vlastní jeho předchozímu kolektivu, ale zároveň objevuje pro něj dosud neznámé jevy, pro které musí nacházet či vymýšlet nové slovo. Mladí uživatelé se navíc odrážejí na ironii, expresivnosti, synonymičnosti (vedle sebe může koexistovat vícero označení pro jeden jev) a vynalézavosti (i přes přirozené přebírání některých středoškolských slangismů) používaných specifických výrazů (Báča, 1985, s. 84-85).

2.3 Slovo tvorba v portugalštině

Nauku o tvoření slov definoval český lingvista Adolf Erhart takto:

„Souhrn morfosyntaktických procesů, které umožňují tvorbu nových jednotek na základě lexikálních morfémů.“

(Erhart, 2001, s. 81)

Česká lingvistka Iva Svobodová uvádí, že nová jednoslovná pojmenování mohou v portugalštině vzniknout odvozováním (derivací), skládáním (kompozicí), zkracováním (abreviací) nebo přejímáním z cizích výrazů. Vznikají na základě slov, která se ve slovní zásobě již vyskytují. Složeniny se pak vyvíjejí skládáním samostatných lexikálních jednotek (Svobodová, 2014, s. 15).

2.3.1 Derivace

Deriváty vznikají přidáváním předpon (prefixů), přípon (sufixů) či obojím současně. Některé prefixy se nemohou vyskytovat samostatně (*des-*, *re-*), další jsou plně samostatnými slovy (například *contra* ve významu „proti“). Svobodová upozorňuje, že v druhém případě se již jedná o kompozici, proto doporučuje využívat raději názvu „prefixní derivace“, neboť je obtížné rozpoznat rozdíly mezi těmito dvěma způsoby tvoření slov (Svobodová, 2014, s. 15-16).

Derivace pomocí předpon i přípon tvoří slova, jejichž význam souzní s původním významem jejich kořenu. Svobodová předkládá jako příklady *desgostar* (nelíbit se; vytvořeno prefixem *des-*) a *gostoso* (lahodný, líbivý; vytvořeno sufixem *-oso*), které mají vztah ke slovu *gostar* (mít rád, líbit se). Upozorňuje taktéž, že v případě kompozice již může vytvořené slovo ztratit vztah ke kořenu, jako například *gosto-da-vida*, což je druh švestky (Svobodová, 2014, s. 16).

2.3.1.1 Prefixální derivace

Původ portugalských prefixů, které se staví před základní slovo, je latinský nebo řecký, přičemž některé z nich byly simplifikovány (těžko vyslovitelná hláska podlehla zjednodušení) či asimilovány (určitá kvalita jedné hlásky se přizpůsobila kvalitě hlásky sousední) (Hricsina, 2015, s. 27-29). Tak se latinský prefix *in-* před slovy začínajícími konsonanty /l/ a /m/ zjednodušuje na *i-*, proto se „nelegální“ řekne *ilegal* (Svobodová, 2014, s. 16).

2.3.1.2 Sufixální derivace

Sufixální přípony se staví za základní slovo, jsou však odlišné od koncovek, které neimplikují významovou složku, nýbrž vyjadřují gramatické kategorie jednotlivých slovních druhů (Svobodová, 2014, s. 19). Svobodová rozděluje lexikální přípony do tří skupin. První z nich jsou nominální sufixy, jež ze slovního základu, ke kterému se připojují, vytvoří substantivum nebo adjektivum (například *sapateiro*, *sapateira* a *sapateria* s významy „švec“, „botník“ a „obuvnictví“ jsou odvozené od slova *sapato*, tedy „bota“). Druhou skupinou jsou verbální sufixy, které vytvářejí slovesné deriváty, například *amanhecer* (svítat) z podstatného jména *a manhã* (ráno). A do poslední skupiny řadí adverbiální sufixy derivující ze slovního základu příslovce, zejména příponou *-mente* například u slova *perigosamente* (nebezpečně) (Svobodová, 2014, s. 20).

2.3.1.2.1 Augmentativní sufixy

Zveličelá slova vyjadřují buď znak velkého rozměru jevu, objektu či člověka, nebo citově zabarvené hodnocení, ať už pozitivní či negativní. V portugalštině rozeznáváme řadu augmentativních sufixů, z nichž je jedním z nejrozšířenějších *-ão*, který se může připojovat k

substantivům, adjektivům i slovesům. Vznikají tak slova jako *cachorrão* („psisko“ z podstatného jména *cachorro* – pes), *sabichão* („mudrlant“ z přídavného jména *sábio* – moudrý) a *chorão* („uplakánek“ ze slovesa *chorar* – plakat). Ne vždy však sufix *-ão* nese zveličelý význam ani citově zabarvené hodnocení, nýbrž má informativní charakter, jako tomu je u slova *aldeão* (vesničan). Mezi řadu dalších augmenantivních sufixů patří ještě například *-aço* (*ricaço* – boháč) nebo *-arra* (*bocarra* – huba, tlama) (Svobodová, 2014, s. 20-22).

2.3.1.2 Deminutivní sufixy

Zdrobněliny často odkazují na menší rozměr nebo emocionální hodnocení jevu, objektu či člověka. V portugalštině se objevují u substantiv, adjektiv, adverbii a sloves. Mezi nejfrekventovanější deminutivní sufixy patří *-inho*, které se připojuje za podstatná a přídavná jména, přičemž gramatický rod zůstává zachován (deminutivum od slova *casa* (dům) je *casinha*, nikoliv „*casinho*“). Někdy se mezi základ a sufix přidává infix (vpona) *-z-* kvůli lepší výslovnosti (*rua* → *ruazinha* – ulička), přičemž v některých případech jsou možné obě varianty (například jako zdrobnělinu slova *livro* (kniha) lze použít *livrinho* i *livrozinho*). Dalším deminutivním sufixem je kupříkladu *-ote* (*filho* (syn) → *filhote* (mládě)). U sloves má deminutivní koncovku například *cochichar* (špitat) nebo *gatinhar* (z podstatného jména *gatinho* (kočička) ve významu „batolit se“, „chodit po čtyřech“). V případě příslovcí existují v hovorém jazyce také zdrobněliny: *devagarinho/devagarzinho* (pomaloučku) (Svobodová, 2014, s. 23-26).

2.3.1.3 Nocionální derivační přípony

Informativně věcné sufixy nenesou expresivní význam. Svobodová je rozděluje na nominální, verbální a adverbialní.

2.3.1.3.1 Nominální sufixy

Mezi nominální sufixy, které se připojují ke substantivům, adjektivům a slovesům a vytváří podstatná i přídavná jména, patří *-ada* nesoucí význam například obsahu objektu či ránu způsobenou předmětem (*facada* – bodnutí nožem), *-agem* označující stav nebo děj, ale i

hromadný význam derivátu (*folhagem* – listoví), nebo *-ia*, který vytváří slova vyjadřující kupříkladu hromadný význam i místo vykonávání nějakého děje (*delegacia* – delegace; policejní stanice) (Svobodová, 2014, s. 27).

Podstatná jména mohou vzniknout také deadjektivní derivací pomocí například přípony *-eza* (*rico* (bohatý) → *riqueza* (bohatství)) nebo *-ade* (*amável* (příjemný) → *amabilidade* (příjemnost)), v těchto případech s patřičnou souhláskovou alternací (Svobodová, 2014, s. 29).

Častým sufixem je *-ismo*, který pomáhá pojmenovávat různé náboženské proudy nebo ideologické doktríny (*budismo* (buddhismus), *comunismo* (komunismus)). Vyznavače těchto směrů pak často označuje sufix *-ista* (*budista*, *comunista*), není to však pravidlem (viz *catolicismo* a *católico* – katolicismus a katolík) (Svobodová, 2014, s. 30-31).

Proces, kdy vznikají slova vycházející ze sloves, nazýváme deverbální derivací. Pro tento případ známe například sufixy *-ença* (*diferir* (odlišovat se) → *diferença* (rozdíl)), *-nte* (*estudar* (studovat) → *estudante* (student)), *-or* (*jogar* (hrát) → *jogador* (hráč), přičemž došlo k přidání infixu *-d-*), *-ção* (*trair* (zradit) → *traição* (zrada)) či *-mento* (*ferir* (zranit) → *ferimento* (zranění)) (Svobodová, 2014, s. 31-32).

Přídavná jména mohou vzniknout desubstantivní (*escola* (škola) → *escolar* (školní); *Roma* (Řím) → *romano* (románský)) i deverbální derivací (*doer* (bolet) → *doente* (nemocný); *punir* (trestat) → *punível* (trestuhodný)) (Svobodová, 2014, s. 33-34).

2.3.1.3.2 Verbální sufixy

Nejčastěji vyjadřují verbální sufixy opakování nebo trvání děje, mohou mít také deminutivní význam. Patří mezi ně například *-ear* (*folha* (list) → *folhear* (listovat) či *-ilhar* (*ferver* (vařit se) → *fervilhar* (bublat)). Typickým sufixem pro přírodní jevy a lidské vývojové fáze je *-ecer*, jako u sloves *anoitecer* (stmívat se) a *rejuvenecer* (omládnout) vzniklých z substantiva *noite* (noc) a adjektiva *jovem* (mladý) (Svobodová, 2014, s. 35).

2.3.1.3.3 Adverbiální sufixy

V portugalštině existuje pouze jeden adverbiální sufix, kterým je *-mente*. Připojuje se k adjektivům v ženském rodě, protože původní latinské podstatné jméno *mens* (záměr, duch, mysl) je femininum. Je to patrné například na příslovci *lindamente* (pěkně), jehož základem je přídavné jméno *linda* (pěkná) (Svobodová, 2014, s. 35-36).

2.3.1.4 Jiné druhy odvození

2.3.1.4.1 Parasyntatická derivace

Na tvorbě některých slov se podílí prefix i sufix. Jako příklad uvádí Svobodová slovo *desalmado* (bezduchý), ve kterém se k základu *alma* (duše) připojil prefix *-des* a adverbiální sufix *-ado* (Svobodová, 2014, s. 36).

2.3.1.4.2 Regresivní derivace

Během zpětného odvozování dochází k jevu, kdy nově vytvořené slovo je kratší než slovo původní. Mnohdy je nesnadné zjistit, zda daný výraz vznikl regresivní nebo progresivní derivací. Pokud však podstatné jméno vyjadřuje děj, je odvozeno od slovesa, pokud označuje předmět, je základem podstatné jméno. Proto mezi slova vzniklá regresivní derivací můžeme řadit substantivum *grito* (křik), které je odvozeno od slovesa *gritar* (křičet), nikoliv však *âncora* (kotva), jež dalo vzniknout slovesu *ancorar* (kotvit) (Svobodová, 2014, s. 36-37).

2.3.1.4.3 Nepravá derivace

Při takzvané nulové derivaci nedochází k žádné morfologické změně slova, přičemž ale mění slovní druh, viz sloveso *jantar* (večeřet) → substantivum *o jantar* (večeře), nebo adjektivum *capital* (hlavní) → substantivum *a capital* (hlavní město). Nepravá derivace probíhá napříč všemi slovními druhy (Svobodová, 2014, 37-38).

2.3.2 Kompozice

Skládání je slovotvorný proces, kdy dochází ke spojení dvou nebo více slovních základů. Ze složenin těží odborné názvosloví a publicistika, protože se jedná o velmi explicitní výrazy. Kompozity můžou být složeny dvěma substantivy (*porco-espinha* – dikobraz), dvěma adjektivy (*tragicómico* – tragikomický), dvěma slovesy (*corre-corre* – běh), ale i kombinovat dva slovní druhy, například příslovce a adjektivum (*sempre-viva* – slaměnka) či číslovku a substantivum (*segunda-feira* – pondělí) (Svobodová, 2014, s. 38-39).

Jednotlivé části složenin mohou být samy sobě navzájem rovnocenné (*sudeste* – jihovýchod), nebo je jeden komponent podřadný a určuje druhý (*vitória régia* – viktorie královská). Další rozdělení skládání je na kompozici vlastní, kdy jeden z komponentů ztrácí svůj přízvuk a je k druhému připojen kompozičním vokálem nebo konsonantem (*agr-i-cultura* – zemědělství), a na kompozici komplexní (*criado-mudo* – noční stolek) (Svobodová, 2014, s. 39).

Složeniny mohou být spojeny pomlčkou. Nová ortografická dohoda se pokusila sjednotit způsob psaní kompozit a odstranit geografické odlišnosti, proto se „víkend“ píše nově *fim de semana*, přesto však existují výjimky jako *mais-que-perfeito* (plusquamperfektum) (Svobodová, 2014, s. 39-40).

Svobodová upozorňuje ještě na latinské a řecké komponenty, které kromě knižních výrazů utváří i slova přítomná v běžné komunikaci: *locomotiva* (komponent *loco-* z latinského *locus* – místo) nebo *democracia* (komponent *-cracia* – v řečtině znamená *kratía* „vláda“). Pokud v kompozitu každý komponent jiného původ, jedná hybridismus (*decímetro* – decimetr) (Svobodová, 2014, s. 40-41).

2.3.3 Abreviace

Zkratky již existujících slov mohou vznikat zánikem koncových slabik (*pág.* – *página*, viz s. – strana; tato zkratka se nazývá apokopa) nebo například jako u akronymu v případech, kdy se zkratka stala plnohodnotným slovem a používá se častěji než její původní plná varianta (*SIDA*

– *Síndrome de Imuno-Deficiência Adquirida, viz AIDS – Acquired Immune Deficiency Syndrome* (česky syndrom získaného selhání imunity)) (Svobodová, 2014, s. 41-42).

3. PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 Metodologie průzkumu

V průzkumu byla využita metoda on-line dotazníku, který obsahoval sto otázek a byl předložen k vyplnění na facebookové skupiny filozofických fakult v Rio de Janeiru. Dohromady ho vyplnilo 62 lidí, tedy 14,66 procenta z celkového počtu studentů, kteří dotazník otevřeli, neboť 85,34 procenta lidí, tedy 361 jedinců, průzkum vůbec nedokončili a předčasně jej ukončili. Po vyřazení uživatelů, kteří si v dotazníku pouze hráli, a také bohužel také Portugalců, zůstalo v průzkumu 54 lidí.

Průzkumy na webových stránkách survio.cz umožňují poměrně dobře vytvořit statistiky, které si ale, kromě právě výše zmíněných statistik počtu návštěvníků, historie návštěvnosti, zdrojů návštěv a délky vyplňování musí každý uživatel vytvořit sám. K výzkumu jsem považoval za důležité i následující statistiky: pohlaví, věk, místo původu a nynějšího studia a schopnost porozumění druhé variantě portugalštiny, na což jsem se respondentů přímo ptal.

Historii návštěvnosti a zdroj návštěv, který je vždy formou kliknutí na odkaz, nepovažuji za relevantní. Zajímavé je ale tempo vyplňování, kdy 48 procent respondentů vyplňovalo dotazník 10-30 minut, 32 procent lidí 30 - 60 minut, 15 procent studentů více než 60 minut a zbylých 6 procent méně než 10 minut. Tři lidé do průzkumu psali pouze otázky nebo jednotlivá písmena, byli proto okamžitě vyřazeni.

Při vytváření dotazníku jsem si zapsal odpovědi, které jsem od respondentů očekával. Mnohdy se tyto předpoklady skutečně vyplnily, jindy však žádný z respondentů mnou vybrané slovo nepoužil. Lze to vysvětlit buď tím, že otázku vyplnili lidé, kteří používají jiný slovník než lidé, se kterými jsem se pohyboval v Brazílii, nebo daný výraz se již mezi mládeží nevyužívá vůbec a je tak v jejím pojetí zastaralý. S tím však také mohu polemizovat, neboť jsem v kontaktu s několika brazilskými studenty a jsem aktivním fanouškem několika youtuberů, kteří dané, mnou uváděné termíny používají.

Co se týče mých statistik, vyplývá z nich, že 68,5 procenta účastníků ankety byly ženy a 31,5 procenta muži. Také jsem zjistil, že naprostá většina dotazovaných pochází přímo z Ria

de Janeiro, celkem 41 lidí, zbytek je původně z jiných oblastí Brazílie, konkrétně ze São Paula, Brasília, Minas Gerais nebo z regionů severně od Ria, například z Pará nebo Bahie, ale i jižně (Santa Catarina). Zbytek tvořili Portugalci, které jsem ale musel z průzkumu vyřadit, protože jejich zájem o projekt nebyl odpovídající a přihlásilo se jich jen několik málo jedinců.

Poněvadž se jednalo o studenty, věk respondentů se pohybuje mezi 18 a 30 lety. Tyto údaje lze zhlédnout v příloze 2.

3.2 Zjištění

Velmi mě překvapilo, jak často se objevovala odpověď *nevím*, přičemž v některých případech tvořila větší procento z nich. Někteří přímo na konci dotazníku uváděli, že slang příliš nepoužívají a že si museli hodně vzpomínat, jak mluví jejich spolužáci.

Nezdá se, že by odlišný původ několika studentů, kteří nepochází z Ria de Janeiro, zanechal negativní stopy v jejich vnímání okolní mluvy. V několika případech (například u slova *carona* = odvoz zdarma) vyplnili téměř všichni totožné slovo. U tohoto konkrétního slova je ale jisté, že jej používají lidé napříč všemi generacemi a společenskými vrstvami. Jak již bylo zmíněno výše, toto je problém studentského slangu, který často absorbuje okolní slangismy, aniž by světu významně prospíval svými vlastními.

Jak se dalo očekávat, nejaktivnější jsou studenti ve vymýšlení sprostých slov a názvosloví pro aktivity týkající se lidských intimních partií. Naopak některá označení jsou už zastaralá a nepoužívají se, jak lze vidět u odpovědí na otázku zjišťující slangový výraz pro slovo *starodávny*.

Brazilští studenti obecně rádi používají anglická slova, a to v mnoha případech, jak lze pozorovat v jejich aktivním upřednostňování slov *boy*, *night* nebo *money* před jejich portugalskými ekvivalenty.

3.3 Slovtvorba

Asi nejtypičtějším znakem pro slovtvorbu studentského slangu zkoumaných fakult je zkracování i nepříliš dlouhých slov. Z *amor* nebo *professor* tak vzniká *mô* a *profî*. To ale není nijak zvláštní jev s ohlédnutím na to, že v portugalském jazyce neexistuje vášeň pro dlouhá slova, zato však tendence pro jejich zkracování (viz *estou* → *tô*, *vossa mercê* → *você*).

Zajímavým faktem je také to, že se u slangových slov příliš neřeší gramatika, neboť je ve škole nikdo nepíše do slohových prací nebo překladů latinských textů. Proto tak vedle sebe můžou koexistovat dvě varianty téhož slova: *zoar/zuar*.

Některé výrazy, o kterých jsem v průběhu získávání informací dozvěděl, oplývají zvukomalebností a v leccems připomínají staré pranostiky nebo přísloví. Zasazují se však do moderního prostředí: *fazer a Emily Thorne; o que é seu tá guardado, linda como Giselle Bündchen*.

Oblíbeným sufixem je, stejně jako ve zbytkové portugalštině, *-ão*. Během zpracovávání dotazníku jsem byl svědkem mnoha těchto derivací, např. u slov *busão* a *gatão*. Často značí nejen mužnost či velikost adresovaného jedince, ale i náklonnost (pozitivní). Sufixy si vypomáhají studenti často.

Další nástrojem, který vytváří slangové výrazy, je metafora. Ta přenáší význam na základě nějaké vnější podobnosti. Například, stejně jako v češtině, mohou chlapci oslovovat dívku jako anděla nebo andílka, tedy alespoň za předpokladu, že oba věří, že andělé jsou krásné bytosti. Dalším, už poněkud negativnějším metaforou, je označení vyčerpaného člověka slovem *mrtvý* (*morto*), například pro jeho neschopnost vstát.

4. ZÁVĚR

Na základě jednoho jediného dotazníku nelze příliš zjistit další podrobnosti o dalším vývoji studentského slangu v Rio de Janeiru, zvláště, když je slang velice pomíjivým a proměnlivým aspektem lidské řeči, jak již bylo zmíněno výše. Tento dotazník by si zasloužil nejen etymologické prozkoumání získaných slov (neboť velká část z nich se ve slovnících či odborných publikacích ještě nevyskytuje a badatel je pak omezen jen na internetové zdroje), ale i například komparaci ne s portugalskými studenty či studenty jiných brazilských měst, ale spíše bývalými studenty totožných škol, aby se zjistilo, zda si navzájem ještě vůbec rozumí.

V dnešní době může slang znamenat mnohem víc než v minulosti. Na internetu slyší proslovy mladých studentů nejen jejich vrstevníci, ale i pracující lidé nebo malé děti. Ti si pak navyknou na některá slova a začnou je dále rozšiřovat. Jde zejména o anglicismy, které zní přitažlivě a snadno si je člověk osvojí.

Dotazník může čtenáři ukázat mnohé neznámé brazilské slangismy, z nichž některé možná brzy upadnou do zapomnění, zvláště ty, které používá jen minimum uživatelů. Přesto jsou i ty dobrým odrazem zvědavé mysli studenta, který rád přemýšlí o věcech a vymýšlí nové skutečnosti. I rozjímání nad smyslem zdánlivě tajemného výroku pomáhá každému člověku, který chce svůj mozek udržovat v trvalé bdělosti.

Pro zodpovězení otázek v úvodu je potřeba hlubšího zkoumání a možná i práce v terénu, které jsem se bohužel neměl možnost zúčastnit. Z výzkumu (byť v tomto ohledu nejspíš není směrodatný) však může vyplývat, že ačkoliv studenti filozofických fakult v Rio de Janeiro přijímají mnohá slova svého okolí, aktivně vymýšlí stále nová, a to ve svém vlastním prostředí (například označení pro peníze *temers* nemůže být starého původu už jen z toho důvodu, že Michel Temer byl ještě loni brazilským prezidentem). Spíše se ale zdá, že jednotlivé kolektivy mezi sebou tolik nekomunikují, proto existuje taková jazyková různorodost v odpovědích.

Průzkum sice zakončil dlouhodobější práci, rozhodně tím však nekončí mé nadšení pro tento obor. V průběhu psaní jsem si uvědomil, jak mě baví zjišťovat význam slov, což se občas projevilo na úmorném hledání v latinských slovnících, které pro tuto práci mělo

pramaly přínos. Podle mého názoru je však správné, když člověk pracuje na něčem, co ho baví a co ho možná někdy posune někam dál.

5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AMARAL, Amadeu. *O dialeto caipira: gramática, vocabulário*. São Paulo, Hucitec, 1920, 4. vyd. 1982.

BOAS, Criastiane Max Serra Vilas; HUNHOFF, Elizete Dall'Comune. *Um Estudo sobre a origem da Língua Portuguesa: do Latim à contemporaneidade, contexto poético e social*. Cáceres, Universidade do Estado de Mato Grosso, 2014.

CAMINHA, Pero Vaz Caminha de. *A Carta*. Petrópolis, Editora Vozes, 2019. ISBN 978-85-326-6024-4

COSTA, Francisco Alves da. *Dicionário de Estrangeirismos*. Lisboa, Editorial Domingos Barreira, 1990.

CUNHA, Celso; CINTRA, Lindley. *Breve Gramática do Português Contemporâneo*. Lisboa, Edições João Sá da Costa, 1998. ISBN 9789729230059

DELGADO, Carlos Alberto. *Crioulo de Cabo Verde*. Praia, Instituto da Biblioteca Nacional e do Livro, 2008.

ERHART, Adolf. *Úvod do jazykovědy*. Brno, Masarykova univerzita, 2001. ISBN 8021026693

Guia Prático do Acordo Ortográfico. Porto, Porto Editora, 2012. ISBN 978-972-0-31942-5

HAUY, Amini Boainain. *Origem e Formação da Língua Portuguesa*. In: SPINA, Segismundo. *História da Língua Portuguesa*. São Paulo, Ateliê Editorial, 2008. ISBN 9788574803982

HRICSINA, Jan. *Vývoj portugalského jazyka*. Praha, Karolinum, 2015. ISBN 9788024629636

HUBÁČEK, Jaroslav. *O českých slanzích*. Ostrava, Profil, 1981.

ILARI, Rodolfo; BASSO, Renato. *O português da gente: a língua que estudamos, a língua que falamos*. São Paulo, Contexto, 2006. ISBN 9788572443289

LIMA, Ana Laura Araújo; SALOMÃO, Jacilene Marques. *Do Português Europeu ao Português Brasileiro: Origens e Formação Histórica da Língua Portuguesa*. In: Português Brasileiro: Algumas Histórias. Revista Pandora Brasil, 2013. ISSN 2175-3318

MARIANI, Bethania. *Colonização linguística*. Campinas, Pontes, 2004. ISBN: 8571132003

PRETI, Dino. *A gíria e outros temas*. São Paulo, T.A. Queiroz: Editora da Universidade de São Paulo, 1984. ISBN: 9788585008178

SPINA, Segismundo. *A projeção da língua com a expansão navegatória*. In: SPINA,

SVOBODOVÁ, Iva. *Morfologie současného portugalského jazyka I. Slovní druhy neslovesné*. Brno, Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7007-3

TEYSSIER, Paul. *História da Língua Portuguesa*. São Paulo, Martins Fontes, 2014. Překlad do portugalštiny: Celso Cunha. ISBN 978-8580631340

ZAMPAULO, André. *Os sons do Português. Uma introdução prática à fonética e à pronúncia da Língua Portuguesa*. Abingdon-on-Thames, Routledge, 2019. ISBN: 978-1-138-22550-3

On-line zdroje:

BÁČA, Milan. *K výzkumu studentského slangu*. Naše řeč. Ústav pro jazyk český. Praha, Academia – Nakladatelství Československé akademie věd, ročník 68, číslo 2, červen 1985. Převzato z Digitálního archivu Akademie věd ČR. ISSN: 0027-8203. Dostupné [on-line] z: <https://kramerius.lib.cas.cz/periodical/uuid:53b96d92-4e3e-11e1-1331-001143e3f55c>

Bunkač, bunkel, basa. Naše řeč. Listy pro vzdělávání a třibení jazyka českého. Praha, Nakladatelství Šolc a Šimáček, ročník IX, číslo 3, březen 1925. Převzato z Digitálního

archivu Akademie věd ČR. ISSN 0027-8203. Dostupné [on-line] z:

<https://kramerus.lib.cas.cz/view/uuid:31b2cbf9-4c3e-11e1-1586-001143e3f55c?page=uuid:31b2cc05-4c3e-11e1-1586-001143e3f55c>

CAMINHA, Pero Vaz de. *Carta a El-Rei D. Manuel*. Lisboa, Torre do Tombo, Reforma das Gavetas, gaveta 8, maço 2, n.º 8. Originální verze dostupný [on-line] na:

<http://antt.dglab.gov.pt/wp-content/uploads/sites/17/2010/11/Carta-de-Pero-Vaz-de-Caminha-transcricao.pdf>

O Pitoresco na Justiça. Rio de Janeiro, Correio da Manhã, 5. dubna 1959. Převzato z digitálního archivu brazilské Národní knihovny (Hemeroteca Nacional Brasileira – Biblioteca Nacional). Dostupné [on-line] z:

http://memoria.bn.br/pdf/089842/per089842_1959_20252.pdf

Projeções da População. Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística, 2019 [on-line].

Citováno [20. července 2019]. Dostupné z:

<https://www.ibge.gov.br/estatisticas/sociais/populacao/9109-projecao-da-populacao.html?=&t=resultados>

SCHUBSKY, Cássio. *Afinal, qual é a da gíria?* Superinteressante [on-line]. 29. února 1996, na webu znovu publikováno 31. října 2016. [cit. 2019-07-27]. Citováno [22. Července 2019].

Dostupné z: <https://super.abril.com.br/cultura/afinal-qual-e-a-da-giria/>

Summary by language size. Ethnologue, 2019 [on-line]. Citováno [23. července 2019].

Dostupné z: <https://www.ethnologue.com/statistics/size>

Příloha 1 - Zadání dotazníku

Caro estudante,

por favor, me ajude com a minha tese de licenciatura preenchendo este questionário sobre a gíria.

Sou um estudante da República Tcheca, já vivi no Brasil e estudei em Portugal.

Caso não saber como responder, escreva "não sei". Neste questionário, não existem "respostas certas"!

Muito obrigado!

1. De onde você é (país e região)?
  2. Qual é o seu sexo? Selecione uma resposta: Masculino, Feminino, Outro, Não quero responder
  3. Onde você estuda?
  4. Qual é a sua idade?
  5. Portugueses: vocês entendem o Português brasileiro? Brasileiros: vocês entendem o Português europeu? Selecione uma resposta: Muito bem, Mais ou menos, Não entendo quase nada, Nunca ouvi.
  7. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "homem; pessoa; colega"?
  8. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "ótimo; excelente"?
  9. Na gíria, qual é a palavra que você usa para expressar surpresa, espanto ou admiração?
  10. Na gíria, qual é a expressão que você usa em vez de "perturbar; chatear; incomodar"?
  11. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "amig@; camarada"?
  12. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "conversar"?
  13. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "arrumar um jeito para fazer alguma coisa"?
- Nápověda k otázce: Por exemplo em vez de: "arruma um jeito de fazer isso sozinho!"*
14. Na gíria, qual é a palavra que você usa para uma pessoa boba que é enganada facilmente?
  15. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "forasteir@; estrangeir@"?
  16. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "bêbad@; ébri@"?

17. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "ajudar; resolver um problema rápido; fazer uma tarefa para alguém"?
  18. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "estar chatead@/incomodad@/irritad@/decepcionad@?"
  19. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "deixar acontecer naturalmente; não forçar para mudar a trajetória de nada"?
  20. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "ir embora; sair"?
  21. Na gíria, qual é a expressão que você usa para algo que é antigo/ultrapassado?
  22. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "desistir de alguma coisa, abandonar pretensões, perder as ilusões"?
  23. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "namorad@/amor"?
  24. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "bandido; pessoa safada/preguiçosa"?
  25. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "fazer sexo"?
  26. Na gíria, qual é a para que você usa para "ter um orgasmo"?
  27. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "uma exclamação de espanto/surpresa/raiva"?
- Nápověda k otázce: Imagina que você cai no chão e quebra o seu dente. O que você gritaria?*
28. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "proporcionar sentimentos bons/sensações agradáveis; relaxar"?
  29. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "vagina"?
  30. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "pê/énis"?
  31. Na gíria, qual é a palavra que você usa para uma menina muito linda?
  32. Na gíria, qual é a palavra que você usa para um garoto muito bonito?
  33. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "traíra; aquele que conta algo que não deveria ser dito"?
  34. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "errar; fazer uma má escolha; perder o controle de uma situação; não ter firmeza/autoridade"?
  35. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "grupo de amig@s; turma"?
  36. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "garoto travesso de pouca idade; menino de rua; pessoa trocista"?
  37. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "pessoa safada; mal cará(c)ter"?
  38. Na gíria, qual é a palavra que você usa para uma pessoa velha?

39. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "fraquejar; perder o ânimo/tesão"?
40. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "trabalho temporário"?
41. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "concordar/aceitar"?
42. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "muito; bastante"?
43. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "entender; prestar atenção; estar sabendo/a saber"?
44. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "festa"?
45. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "comer"?
46. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para uma grande fome depois de consumir cannabis?
47. Falando sobre isto, na gíria, qual é a palavra que você usa para cannabis?
48. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "estudante novato"?
49. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "pessoa descuidada que gosta de espalhar rumores"?
50. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "homossexuais"?
51. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "ônibus/autocarro"?
52. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para uma pessoa cheia de medo?
53. Ao contrário: na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "pessoa rústica ou corajosa, que não tem medo das agruras da vida; pessoa mal-educada/muito rígida/exigente"?
54. Na gíria, qual é a palavra que você usa para uma pessoa fraca/magra?
55. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "uma pessoa sem muitas habilidades manuais; que estraga tudo"?
56. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "uma pessoa que está muito cansada; nível de cansaço"?
57. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "alguém de peitoral grande e físico desenvolvido"?
58. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "sujeito sem juízo nenhum; doido"?
59. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "preservativo"?
60. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "nota 'zero' na classificação da lição dada"?
61. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "dinheiro"?

62. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "uma pessoa desanimada, sem iniciativa, que faz o que os outros mandam"?
63. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "passar por uma situação vergonhosa/constrangedora"?
64. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "estar com falta de dinheiro"?
65. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "estudar"?
66. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa em vez de "resolver um problema"?
67. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "alguém constantemente apaixonado/em amor"?
68. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "uma pessoa descarada/atrevida"?
69. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "pessoa dependente de drogas"?
70. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "polícia"?
71. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "uma pessoa desajeitada"?
72. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "uma pessoa briguenta"?
73. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "luta; briga; confronto"?
74. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "levar alguém de graça no carro"?
75. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "pessoa teimosa/obstinada"?
76. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "estudante pouco assíduo nas aulas, que cola nas provas; astuto/manhoso"?
77. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "prostituta"?
78. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "menstruação"?
79. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "uma pessoa sem saída; lascada; numa situação difícil"?
- Nápověda k otázce: Se não entregar o trabalho hoje, vou estar...*
80. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "um sujeito bastante preguiçoso e/ou gordo"?

81. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "sacanear; fazer piadas de outra pessoa na cara dela"?
82. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "professor"?
83. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "uma pessoa traída (no sentido de adultério)"?
84. Na gíria, qual é a expressão que você usa para "contar a verdade"?
85. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "reprovação (de ano, no exame)"?
86. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "tempo livre na escola"?
87. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "senhor ou senhora"?
88. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "desprezar alguém; reprimir alguém que te está irritando/a irritar; xingar alguém"?
89. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "sutiã"?
90. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "prisão"?
91. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "sair e curtir a noite"?
92. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "desespero/estar desesperado"?
93. Na gíria, qual é a palavra que você usa para "fedor/mal cheiro"?
94. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "próximo da morte"?
95. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "fazer vingança"?
96. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "trabalho"?
97. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "péssimo; ruim"?
98. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "tédio"?
99. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "incrível; fantástico"?
100. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "passear, vagabundear, não trabalhar nem estudar, levar uma vida ociosa"?
101. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "cerveja"?
102. Na gíria, qual é a palavra ou expressão que você usa para "esperar algo que não vem, não acontece, não aparece; expe(c)tativa frustrada"?
103. *Existem algumas gírias interessantes que você usa e gostaria de compartilhá-las con(n)osco?*
104. Como você gostou deste questionário?

PŘÍLOHA 2: KOMPLETNÍ VÝSLEDKY DOTAZNÍKU

Odpověď		Četnost
1.	Rio de Janeiro	41 (75,9 procenta)
	São Paulo	3
	Nordeste (Bahia, Maranhão, Rio Grande do Norte)	3
	Goiás	2
	Minas Gerais	2
	Santa Catarina	1
	Brasília	1
	Pará	1
2.	Masculino	17 (31,5 procenta)
	Feminino	37 (68,5 procenta)
	Zbylé odpovědi	0
3.	Universidade Federal do Rio de Janeiro	52 (96,3 procenta)
	Universidade Estácio de Sá (v Rio de Janeiro)	2
4.	18 anos	6
	19 anos	11
	20 anos	8
	21 anos	4
	22 anos	5
	23 anos	4
	24 anos	4
	25 anos	3
	26 anos	4
	27 anos	2

	28 anos	0
	29 anos	2
	30 anos	1
5.	Muito bem	24 (44,4 procenta)
	Mais ou menos	26 (48,1 procenta)
	Nao entendo quase nada	3 (5,6 procenta)
	Nunca ouvi	1 (1,9 procenta)
6.	Cara	41 (75,9 procenta)
	Mano	6
	Brother	4
	Velho/véi/véio	4
	<i>Dále například: bicho, meu, cumpadi, parça</i>	
	<i>Můj předpoklad: cara</i>	potvrzeno
7.	Maneiro	12
	Top	8
	Foda	7
	Massa (máximo)	5
	Legal	4
	<i>Dále například: show, mec, arrasou, bonzão, da hora</i>	
	<i>Můj předpoklad: show de bola</i>	nepotvrzeno
8.	Caraca	13
	Nossa	9
	<i>Dále například: caramba, uau</i>	
	<i>Můj předpoklad: caraca</i>	potvrzeno
9.	Encher o sacco (případně jen <i>encher</i>)	39 (72,2 procenta)
	<i>Dále například: zoar/zuar, pentelhar</i>	

	<i>Můj předpoklad: encher o sacco</i>	potvrzeno
10.	Migo Mano Brother Cara <i>Dále například: parça/parceiro(a), fechamento</i> <i>Můj předpoklad: mano</i>	22 11 7 5 nepotvrzeno
11.	Bater (um) papo/papear Trocar (uma) idéia Papear Jogar conversa fora <i>Můj předpoklad: bater papo</i>	30 (55,5 procenta) 20 3 2 potvrzeno
12.	Se virar Dar um jeito/jeitinho Dar seus pulos <i>Dále například: desenrolar uma parada; quem não tem cão, caça com gato</i> <i>Můj předpoklad: se virar</i>	37 (68,5 procenta) 9 3 potvrzeno
13.	Trouxa/troxa Otário Inocente Mané <i>Dále například: lerdo, cabaço, bocó, banana, besta, Alice (referência à Alice no País das maravilhas)</i> <i>Můj předpoklad: otário</i>	22 15 6 5 nepotvrzeno
14.	Gringo Alemão	50 (92,6 procenta) 1

	<i>Můj předpoklad: gringo</i>	potvrzeno
15.	<p>Chapado</p> <p>Bebum</p> <p>Pinguço</p> <p>Doidão</p> <p><i>Dále například: bebaço, mamado, no brilho, PT, triloco, estar cheio do mé (contração de mel, eufemismo de álcool).</i></p> <p><i>Můj předpoklad: grogue (ani jeden respondent takto neodpověděl)</i></p>	<p>17</p> <p>9</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>nepotvrzeno</p>
16.	<p>Dar uma mão/mãozinha</p> <p>Quebrar um galho</p> <p>Dar um help</p> <p><i>Dále například: dar uma força, dar uma empurradinha</i></p> <p><i>Můj předpoklad: quebrar um galho</i></p>	<p>18</p> <p>10</p> <p>6</p> <p>nepotvrzeno</p>
17.	<p>Puto/putasso/pê (da vida)</p> <p>Bolado</p> <p>Pistola</p> <p><i>Dále například: grilado, mals, com demônios, sad</i></p> <p><i>Můj předpoklad: puto</i></p>	<p>24</p> <p>19</p> <p>6</p> <p>potvrzeno</p>
18.	<p>Deixar rolar</p> <p><i>Ostatní, především společně se slovesem deixar (ser, estar, levar, quieto, pra lá, fluir, a onda te levar, a vida te levar, seguir o fluxo, seguir o baile, acontecer), dále například seguir o flow, relaxar e gozar, não forçar a barra</i></p> <p><i>Můj předpoklad: deixar rolar</i></p>	<p>32 (59,3 procenta)</p> <p>potvrzeno</p>
19.	<p>Vazar</p> <p>Meter o pé</p> <p>Bora/vambora</p> <p>Se mandar</p>	<p>22</p> <p>20</p> <p>5</p> <p>4</p>

	<p><i>Dále například: pegar o bêco, capar o gato, ralar peito, cair fora, dar linha na pipa, ir nessa</i></p> <p><i>Můj předpoklad: meter o pé</i></p>	nepotvrzeno
20.	<p>Demodê</p> <p>Brega</p> <p><i>U tohoto označení si většina lidí nebyla jistá, zda vůbec nějaký slangový ekvivalent existuje. Dvakrát se objevily následující výrazy: da arca da velha, mais velho que a minha avó, do tempo que minha vó era virgem, old, peça de museu</i></p> <p><i>Můj předpoklad: do tempo da onça (vyplnil jeden respondent)</i></p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>nepotvrzeno</p>
21.	<p>Deixar pra lá</p> <p>Largar de mão</p> <p>Desencanar</p> <p><i>Dále například: jogar a toalha, se desligar disso, pular fora, deixar morrer, chutar o balde, entregar os pontos, cair fora</i></p> <p><i>Můj předpoklad: tirar o cavalo da chuva (ani jeden respondent takto neodpověděl)</i></p>	<p>15</p> <p>6</p> <p>5</p> <p>nepotvrzeno</p>
22.	<p>Odvozeniny slova amor: moção (nejčastější), mô, moz, mozi, momô, more</p> <p>Boy, případně boy magia (pro osoby mužského pohlaví; zde je nutné zdůraznit, že většina respondentů byly ženy)</p> <p>Crush</p> <p>Bebê/bb</p> <p>Mina (pro osoby ženského pohlaví)</p> <p><i>Dále například: anjo, tchutchuco, gato, @, bofe</i></p> <p><i>Můj předpoklad: moção</i></p>	<p>19</p> <p>13</p> <p>8</p> <p>6</p> <p>4</p> <p>potvrzeno</p>
23.	<p>Vagabundo</p> <p>Malandro</p> <p><i>Dále například: Zé Ruela, pilantra, crápula, pivete, 171</i></p> <p><i>Můj předpoklad: malandro</i></p>	<p>26</p> <p>4</p> <p>nepotvrzeno</p>

24.	<p>Transar</p> <p>Trepar</p> <p>Fuder/foder</p> <p>Dar, případně dar uma (používají ženy)</p> <p>Comer (používají muži)</p> <p><i>Dále například: molhar o biscoito, afogar o gancho, assistir um filme, fazer a coisa</i></p> <p><i>Můj předpoklad: transar</i></p>	<p>18</p> <p>16</p> <p>9</p> <p>6</p> <p>4</p> <p>potvrzeno</p>
25.	<p>Gozar</p> <p><i>Dále například: ir nas nuvens, ir no céu, ver estrelas, chorar um branquinho, ficar molhada</i></p> <p><i>Můj předpoklad: gozar</i></p>	<p>32 (54,3 procenta)</p> <p>potvrzeno</p>
26.	<p>Putá que páriu</p> <p>Porra</p> <p>Caralho</p> <p>Cacete/caceta</p> <p><i>Dále například: meu Deus do céu, eita, putz; případně kombinace nejpoužívanějších výrazů</i></p> <p><i>Můj předpoklad: puta que pariu</i></p>	<p>20</p> <p>14</p> <p>14</p> <p>4</p> <p>potvrzeno</p>
27.	<p>Ficar de boa(s)</p> <p><i>Dále například: ficar zen, de boa na lagoa, ficar suave, tranquilinho no parquinho</i></p> <p><i>Můj předpoklad: dar onda (ani jeden z respondentů takto neodpověděl)</i></p>	<p>20</p> <p>nepotvrzeno</p>
28.	<p>Buceta</p> <p>Pepeca (ppk)</p> <p>Xoxota, případně xota</p> <p>Perereca</p> <p>Piriquita</p>	<p>21</p> <p>13</p> <p>11</p> <p>7</p> <p>7</p>

	Perseguida Xereca Amiga <i>Dále například: borboletinha, tabaco, tubí, florzinha</i> <i>Můj předpoklad: buceta</i>	4 3 3 potvrzeno
29.	Pau Rola Piru/peru Piroca Pica Caralho <i>Dále například: cacete, amigo, pinto, madeira</i> <i>Můj předpoklad: pau</i>	31 (57,4 procenta) 10 8 7 7 5 potvrzeno
30.	Gata/gatona Deusa Gostosa <i>Dále například: anja, filé, princesa, boneca, sapon, linda como Gisele Bündchen, 10/10</i> <i>Můj předpoklad: gata</i>	35 (64,8 procenta) 5 5 potvrzeno
31.	Gato/gatinho/gatão Sapão Deuso/deus Homão <i>Dále například: pintoso, gostoso, daddy, pitel, mara</i> <i>Můj předpoklad: gato</i>	35 (64,8 procenta) 6 4 3 potvrzeno
32.	X9 Foqueiro	25 9

	<p>Cagueta/e</p> <p><i>Dále například: dedo-duro, falsiane, amigo da onça, bocão, fura-olho, cagueta, talarico</i></p> <p><i>Můj předpoklad: X9</i></p>	<p>3</p> <p>potvrzeno</p>
33.	<p>Vacilar</p> <p>Dar mole</p> <p>Fazer merda</p> <p>Cagar</p> <p><i>Dále například: perder a mão, correr frouxo, dar bobeira, se lascar, dedo podre, perder as estribeiras, pisar na bola</i></p> <p><i>Můj předpoklad: vacilar</i></p>	<p>10</p> <p>7</p> <p>6</p> <p>3</p> <p>potvrzeno</p>
34.	<p>Galera</p> <p>Bonde</p> <p>Rapaziada</p> <p><i>Dále například: gangue, tropa, migos</i></p> <p><i>Můj předpoklad: galera</i></p>	<p>34 (63 procent)</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>potvrzeno</p>
35.	<p>Moleque/muleque</p> <p>Pivete</p> <p>Pirralho</p> <p>Trombadinha</p> <p>Atentado</p> <p>Peste</p> <p><i>Dále například: guri, capeta</i></p> <p><i>Můj předpoklad: moleque</i></p>	<p>28 (51,9 procenta)</p> <p>10</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>potvrzeno</p>
36.	<p>Filho da puta (fdp)</p> <p>Escroto</p> <p>Pilantra</p>	<p>13</p> <p>7</p> <p>6</p>

	Canalha <i>Dále například: picareta, duas caras, vadio</i> <i>Můj předpoklad: canalha</i>	4 nepotvrzeno
37.	Coroa Různé odvozeniny od slova velho: véi, velhaço, velhote, veio Gagá <i>Dále například: musalém, caquinho, caduco</i> <i>Můj předpoklad: coroa</i>	12 5 3 potvrzeno
38.	Brochar/broxar <i>Dále například: jururu, estar borocochozinha, paumolecer</i> <i>Můj předpoklad: broxar</i>	28 (51,9 procenta) potvrzeno
39.	Bica Freela (freelance) Job <i>Ostatní: part-time. Poznámka: trampo bylo z této otázky vyřazeno, neboť jak mi bylo účastníky dotazníky vysvětleno, jedná se o dlouhodobou práci či člověka, který tvrdě pracuje</i> <i>Můj předpoklad: freela</i>	31 (57,4 procenta) 8 4 nepotvrzeno
40.	Topar Já é De boa Beleza OK <i>Dále například: demorô, valeu, tô dentro, simbora</i> <i>Můj předpoklad: topar</i>	11 9 7 6 6 potvrzeno
41.	Pra caralho Pra caramba	18 4

	<p>À beça</p> <p><i>Dáله například: mó, pra cacete, pra caraca, um montão, tantão, pra daná</i></p> <p><i>Můj předpoklad: pra caralho</i></p>	<p>3</p> <p>potvrzeno</p>
42.	<p>Tô sacado/saquei</p> <p>Tô ligado</p> <p>Manjei</p> <p>Tendi</p> <p><i>Dáله například: se toca, pega a visão, tá de olho, cair a ficha, decorar</i></p> <p><i>Můj předpoklad: tô ligado</i></p>	<p>21</p> <p>19</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>nepotvrzeno</p>
43.	<p>Balada</p> <p>Rolê</p> <p>Night</p> <p><i>Dáله například: party, chopada, noitada, missão</i></p> <p><i>Můj předpoklad: balada</i></p>	<p>13</p> <p>7</p> <p>6</p> <p>potvrzeno</p>
44.	<p>Rangar</p> <p>Bater/fazer um rango</p> <p>Enxer o bucho/buxo</p> <p>Matar a fome</p> <p><i>Dáله například: filar a boia, tirar a barriga da miséria, encher a pança, beliscar, traçar</i></p> <p><i>Můj předpoklad: matar a fome</i></p>	<p>10</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>nepotvrzeno</p>
45.	<p>Larica</p> <p><i>Další: grande ronca, varado de fome, faminta</i></p> <p><i>Můj předpoklad: larica</i></p>	<p>38 (70,4 procenta)</p> <p>potvrzeno</p>
46.	<p>Maconha</p> <p>Baseado</p>	<p>25</p> <p>11</p>

	<p>Erva</p> <p>Beque/beck</p> <p><i>Dále například: verdinha, boldo, cigarrinho do capeta, tapa na macaca, green, camarão, skank, bola, fl, um dois</i></p> <p><i>Můj předpoklad: maconha</i></p>	<p>9</p> <p>3</p> <p>potvrzeno</p>
47.	<p>Calouro</p> <p><i>Další: bicho, recrutado, cabaço, novato</i></p> <p><i>Můj předpoklad: calouro</i></p>	<p>48 (88,9 procenta)</p> <p>potvrzeno</p>
48.	<p>Fofoqueiro</p> <p><i>Dále například: boca de caçapa, boca aberta, fifi da rua, falastrão, leva e trás, linguarudo, fala mais que lavadeira que perdeu sabão</i></p> <p><i>Můj předpoklad: fofoqueiro</i></p>	<p>40 (74,1 procenta)</p> <p>potvrzeno</p>
49.	<p>Viado/veado</p> <p>Bicha/bichona</p> <p>Sapatão (označuje ženy = lesby)</p> <p>Boiola</p> <p><i>Dále například: cola velcro (gay), queima rosca (lesba)</i></p> <p><i>Můj předpoklad: viado</i></p>	<p>24</p> <p>12</p> <p>7</p> <p>4</p> <p>potvrzeno</p>
50.	<p>Busão/buzão</p> <p>Busu/buzu</p> <p>Bus</p> <p><i>Dále například: bonde, baú, mercedes</i></p> <p><i>Můj předpoklad: busão</i></p>	<p>41 (76 procent)</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>potvrzeno</p>
51.	<p>Cagão/cagona</p> <p><i>Dále například: amarelão, franguinho, frouxa</i></p> <p><i>Můj předpoklad: bundão (ani jeden z respondentů takto neodpověděl)</i></p>	<p>31 (57,4 procenta)</p> <p>nepotvrzeno</p>

52.	Ogro Foda <i>Žádné další slovo se neopakovalo více než dvakrát. Některé z nich byly: fortão, leão, cavalo, casca-grossa, sargentão, coronel, durão</i> <i>Můj předpoklad: casca-grossa</i>	4 3 nepotvrzeno
53.	Magrelo Palito Fracote Magricela <i>Dále například: costelinha, mirrado, pau de virar tripas, frango, capa do batman, mosquito, esqueleto, filet de borboleta</i> <i>Můj předpoklad: frango</i>	11 8 4 3 nepotvrzeno
54.	Estabanado <i>Nejvíce lidí napsalo slovo desastrado, nejedná se však o slangový výraz. Některé další uvedené příklady: tem duas mãos esquerdas, abestalhado, mão furada, mão pesada</i> <i>Můj předpoklad: mão furada</i>	5 nepotvrzeno
55.	Morto (případně morto com farofa) Acabado Quebrado <i>Dále například: tô um caco, bagaço da laranja, moído, tô só o pó da rabiola</i> <i>Můj předpoklad: morto</i>	20 10 3 potvrzeno
56.	Maromba (případně marombeiro) Bombado/bombadão Monstro <i>Dále například: peito de pato/frango/pombo, tanquinho, fortão, armário, parrudo</i> <i>Můj předpoklad: maromba</i>	17 16 7 potvrzeno

57.	<p>Despirocado</p> <p><i>V této otázce se objevilo velmi málo slangových výrazů, respondenti psali většinou slova maluco, doido a louco. Kromě nich si ale někteří vzpomněli například na: sem parafuso, biruta, doido de pedra, sequelado, pinel, lelê da cuca. Další výrazy byly vytvořeny augmentativním sufixem -ão: malucão, doidão, loucão</i></p> <p><i>Můj předpoklad: sem parafuso</i></p>	3	nepotvrzeno
58.	<p>Camisinha</p> <p><i>Další výrazy: capa/capinha, camiseta, camisa de Vênus</i></p> <p><i>Můj předpoklad: camisinha</i></p>	47 (87 procent)	potvrzeno
59.	<p>Bomba</p> <p><i>Většina respondentů napsala zero s tím, že netuší, jaký slangový výraz se pro špatnou známku používá. Další uvedli: nota vermelha, merda</i></p> <p><i>Můj předpoklad: bomba</i></p>	8	potvrzeno
60.	<p>Grana</p> <p>Dim dim/din din</p> <p>Money</p> <p>Bufunfa</p> <p>Faz me rir</p> <p><i>Dále například: prata, puto, dilmas, temers, golpes/golpinhos, pataca, trocado, cascalho</i></p> <p><i>Můj předpoklad: grana</i></p>	26	
		11	
		8	
		8	
		3	
			potvrzeno
61.	<p>Pau mandando</p> <p>Maria vai com as outras</p> <p><i>Dále například: mosca-morta, bunda mole, capacho, banana, lambe chão</i></p> <p><i>Můj předpoklad: mosca-morta</i></p>	21	
		13	
			nepotvrzeno
62.	<p>Pagar mico/micão</p> <p><i>Dále například: rachar a cara, vexame</i></p>	35 (64,8 procenta)	

	<i>Můj předpoklad: pagar mico</i>	potvrzeno
63.	Duro Quebrado Zerado Liso Sem grana Sem um tostão Estar no vermelho <i>Dále například: sem um puto, teso, estar na lama, mais quebrado que arroz de terceira</i> <i>Můj předpoklad: quebrado</i>	19 12 10 7 4 3 3 nepotvrzeno
64.	<i>Zde většina studentů nevěděla, že by existoval nějaký slangový výraz pro slovo studovat. Dva z nich napsali: botar a cara nos livros, další dva papirar. Zbytek byl vždy zmíněn pouze jednou: pregar os olhos nos livros, bater cabeça, queimar a mufa</i> <i>Můj předpoklad byl: botar a cara nos livros</i>	 nepotvrzeno
65.	Desenrolar uma parada Descascar um abacaxi Resolver um pepino <i>Dále například: lacrar, resolver um troço/uma treta/um bagulho, desenrolar esse pagode, fazer um corre</i> <i>Můj předpoklad byl: resolver um bagulho</i>	7 3 3 nepotvrzeno
66.	Gamado/gamadão/gamadona <i>Dále například: caindo de um precipício, com a cabeça nas nuvens, amarrado, xonado, paixonite aguda, pombinho, pagando paixão, meloso, canoa</i> <i>Můj předpoklad byl: pinga amor (ani jeden z respondentů takto neodpověděl)</i>	6 nepotvrzeno
67.	Cara de pau Sem vergonha	13 9

	Abusado Safado <i>Dále například: atrevido, afrontosa, ousada, descarado, kessi, enxerido</i> <i>Můj předpoklad byl: cara de pau</i>	3 3 potvrzeno
68.	Zé droguinha Cracudo Noiada <i>Dále například: doidão, cheirador, chapado. Poznámka: mnozí respondenti napsali slova, která nelze považovat za slangová: dependente químico, viciado, drogado, toxicodependente</i> <i>Můj předpoklad byl: Zé droguinha</i>	10 9 5 potvrzeno
69.	Os ômi/homi/ozomi Cana Puliça/poliça <i>Dále například: os vermes, os porcos, as fardas, gambé, os heróis, os Alemães, os tira. Poznámka: mnozí uživatelé napsali jen: polícia</i> <i>Můj předpoklad byl: os homens</i>	11 3 3 potvrzeno
70.	Destrambelhado Estabanado Atrapalhado <i>Dále například: tatu de morro abaixo, jacu, mangolão</i> <i>Můj předpoklad byl: atrapalhado</i>	4 3 3 nepotvrzeno
71.	Barraqueira Treteiro Marrento Estouradinho	12 6 4 3

	<p><i>Dále například: encrenqueiro, esquentadinho, pit boy, brigão, nervosinho, arengueiro, brabão, casqueiro, cão de briga, afrontoso, valentão, machão, quizumbeiro, galo garnizé</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: brigão</i></p>	nepotvrzeno
72.	<p>Porrada</p> <p>Treta</p> <p>Fight</p> <p><i>Dále například: barraco, xinxá, caô, fogo, bater de frente, mano a mano</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: porrada</i></p>	<p>11</p> <p>10</p> <p>8</p> <p>potvrzeno</p>
73.	<p>Carona (dar uma carona)</p> <p>Dar um bonde</p> <p><i>Můj předpoklad byl: carona</i></p>	<p>51 (94,4 procenta)</p> <p>3</p> <p>potvrzeno</p>
74.	<p>Cabeça-dura</p> <p>Cabeçudo</p> <p><i>Dále například: jumento, mula</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: cabeçudo</i></p>	<p>22</p> <p>4</p> <p>nepotvrzeno</p>
75.	<p>Turista</p> <p><i>Dále například: folgado, pilantra, cola, colão, cometa, visitante</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: turista</i></p>	<p>12</p> <p>potvrzeno</p>
76.	<p>Putá</p> <p>Piranha</p> <p>Quenga</p> <p>Mulher da vida</p> <p><i>Dále například: piriguete, michê (muž), rapariga, garota-de-programa, vadia</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: puta</i></p>	<p>32 (59,3 procenta)</p> <p>7</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>potvrzeno</p>
77.	<p>Chico</p>	22

	<p>Aqueles dias (estar naqueles dias)</p> <p>(A lua) desceu</p> <p><i>Dále například: alerta vermelho, bandeira vermelha, dias vermelhos, cio, monstra, sangue</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: a lua desceu</i></p>	<p>9</p> <p>3</p> <p>nepotvrzeno</p>
78.	<p>Fudido/fodido</p> <p>Ferrado</p> <p>Lascado</p> <p><i>Dále například: lenhado, fumado, encurralado, na lama, na merda</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: fudido</i></p>	<p>33 (61,1 procenta)</p> <p>15</p> <p>3</p> <p>potvrzeno</p>
79.	<p><i>Žádný slangový výraz nebyl napsán více než dvěma uživateli. Mezi zajímavé patří: Zé preguiça, bunda mole, gordinho, gordão, lerdo, ameba, peso pesado, encostado, filho de mamãe, baleia, bola, bolinha</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: mandrião (ani jeden z respondentů takto neodpověděl)</i></p>	<p>nepotvrzeno</p>
80.	<p>Zoar/zuar</p> <p>Tirar sarro</p> <p>Tirar onda</p> <p><i>Dále například: trollar, tirar um barato, tirar com a cara de alguém, magoar</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: zombar (ani jeden z respondentů takto neodpověděl)</i></p>	<p>28 (51,9 procenta)</p> <p>6</p> <p>5</p> <p>nepotvrzeno</p>
81.	<p>Prof, fessô, profê, pro, profi, profe, fêssô, sô, prô</p> <p>Tio/a</p> <p><i>Dále například: teacher, mestre</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: fessô</i></p>	<p>41 (75,9 procenta)</p> <p>7</p> <p>potvrzeno</p>
82.	<p>Corno</p> <p>Chifrudo</p>	<p>36 (66,7 procenta)</p> <p>11</p>

	<p><i>Dále ještě: galhuda</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: corno</i></p>	potvrzeno
83.	<p>Mandar/dar/passar/falar a real</p> <p>Mandar/dar o papo (reto)</p> <p>Abrir o jogo</p> <p><i>Dále například: desembuchar, jogar limpo, jogar no ventilador, dizer na lata, delatar</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: abrir o jogo</i></p>	<p>22</p> <p>9</p> <p>3</p> <p>nepotvrzeno</p>
84.	<p>Bombar</p> <p><i>Poznámka: další použité výrazy reprovar a repetir nejsou slangismy</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: bombar</i></p>	<p>17</p> <p>potvrzeno</p>
85.	<p><i>Jediné dva slangové výrazy, které respondenti napsali, byly: estar de janela, estar de bob</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: estar de janela</i></p>	nepotvrzeno
86.	<p>Tio/a</p> <p>Moço/a</p> <p>Seu, nhor</p> <p>Dona</p> <p><i>Dále například: nhora, velho, madame</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: seu, só</i></p>	<p>14</p> <p>10</p> <p>6</p> <p>5</p> <p>nepotvrzeno</p>
87.	<p><i>Mezi mnohými slangovými výrazy, které respondenti použili, patří například: deixar no vácuo, dar uma freada, dar uma invertida, dar um gelo reprimir, pentear macaco, chupar prego, ralhar, dar patada</i></p>	nepotvrzeno
88.	<p>Top</p> <p><i>Dále například: levanta os caídos, segura teta, toca de duas cabeças</i></p> <p><i>Můj předpoklad byl: bicicleta (ani jeden z respondentů takto neodpověděl)</i></p>	<p>3</p> <p>nepotvrzeno</p>

89.	Xadrez Xilindró Cana Lugar de ver o sol nascer quadrado Gaiola <i>Můj předpoklad byl: cana</i>	10 10 9 3 3 nepotvrzeno
90.	Dar um rolê Sair pra night Ir pra balada Farrear Curtir a noitada <i>Dále například: festar, rebolar a raba, dar uma azarada, sextar (na sexta-feira), ir pra putaria, cair na gandaia, ir pra pista</i> <i>Můj předpoklad byl: dar um rolê</i>	12 11 4 3 3 potvrzeno
91.	<i>V tomto případě se respondenti nesnažili používat slangové výrazy, snad až na estar no cagaço. Já měl třeba na mysli výraz arrancar os cabelos</i>	
92.	Catinga Futum Inhaca/nhaca <i>Dále například: cheiro de peixe, CC, carniça, xexéu, uruca</i> <i>Můj předpoklad byl: catinga</i>	11 7 3 potvrzeno
93.	Com o pé na cova Nas últimas Mais pra lá do que pra cá <i>Dále například: está para bater as botas, na fila, Jesus tá chamando, vendo a luz no fim do túnel</i> <i>Můj předpoklad byl: com o pé na cova</i>	19 5 4 potvrzeno

94.	<p>Dar o troco</p> <p><i>Dále například: pagar na mesma moeda, fazer pagar, payback, fazer a Emily Thorne, o que é seu tá guardado</i></p> <p><i>Můj předpoklad: dar o troco</i></p>	<p>11</p> <p>potvrzeno</p>
95.	<p>Trampo</p> <p>Labuta</p> <p><i>Dále například: job, inferno, ralação</i></p> <p><i>Můj předpoklad: trampo</i></p>	<p>34 (62,7 procenta)</p> <p>4</p> <p>potvrzeno</p>
96.	<p>Merda</p> <p>Horror/horrível</p> <p><i>Dále například: lixo, bizarro, ruimzão, cão, bosta, uó, uma droga, porcaria, bad</i></p> <p><i>Můj předpoklad: horrível</i></p>	<p>11</p> <p>8</p> <p>nepotvrzeno</p>
97.	<p>Que saco, estou de saco cheio</p> <p>Morto</p> <p><i>Dále například: bode, entediado</i></p> <p><i>Můj předpoklad: que saco</i></p>	<p>9</p> <p>3</p> <p>potvrzeno</p>
98.	<p>Foda (případně fodástico, fodão)</p> <p>Maneiro, maneiraço</p> <p>Show (de bola)</p> <p>Da hora</p> <p><i>Dále například: exceleite, empolgante, supimba, pica. nota mil, top</i></p> <p><i>Můj předpoklad: maneiro</i></p>	<p>17</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>nepotvrzeno</p>
99.	<p><i>V tomto případě se respondenti příliš nepoužívali slangové výrazy. Mezi výjimky patří: só rolê, ficar à toa, esfregar o pau, vadiar, coçar o saco, de pernas pro alto, ver a vida passar, fazer porra nenhuma, ficar ao léu</i></p> <p><i>Můj předpoklad: vadiar</i></p>	<p>nepotvrzeno</p>

100.	<p>Cerva</p> <p>Gelada</p> <p>Breja</p> <p>Loira</p> <p><i>Dále například: litrão, bebidinha, uma, golo, birita</i></p> <p><i>Můj předpoklad: chope (ani jeden z respondentů takto neodpověděl)</i></p>	<p>15</p> <p>14</p> <p>10</p> <p>4</p> <p>nepotvrzeno</p>
101.	<p><i>Zajímavými odpověďmi byly například: se iludir, ser Alice, esperar à toa, em vão, ficar parado que nem um dois de paus, esperar cair do céu, estar na reza, nadar e morrer na praia, ver navios, quebrar a cara</i></p> <p><i>Můj předpoklad: ver navios</i></p>	<p>nepotvrzeno</p>
102.	<p><i>Některé z bonusových odpovědí: o cão chupando manga (uma pessoa muito feia), 7x1 (decepção), pica das galáxias (o mais alto da hierarquia)</i></p>	
		<p>Celkem potvrzeno: 54</p> <p>Celkem potvrzeno s odpovědí, kterou mělo společně více než 50 procent respondentů: 24</p>